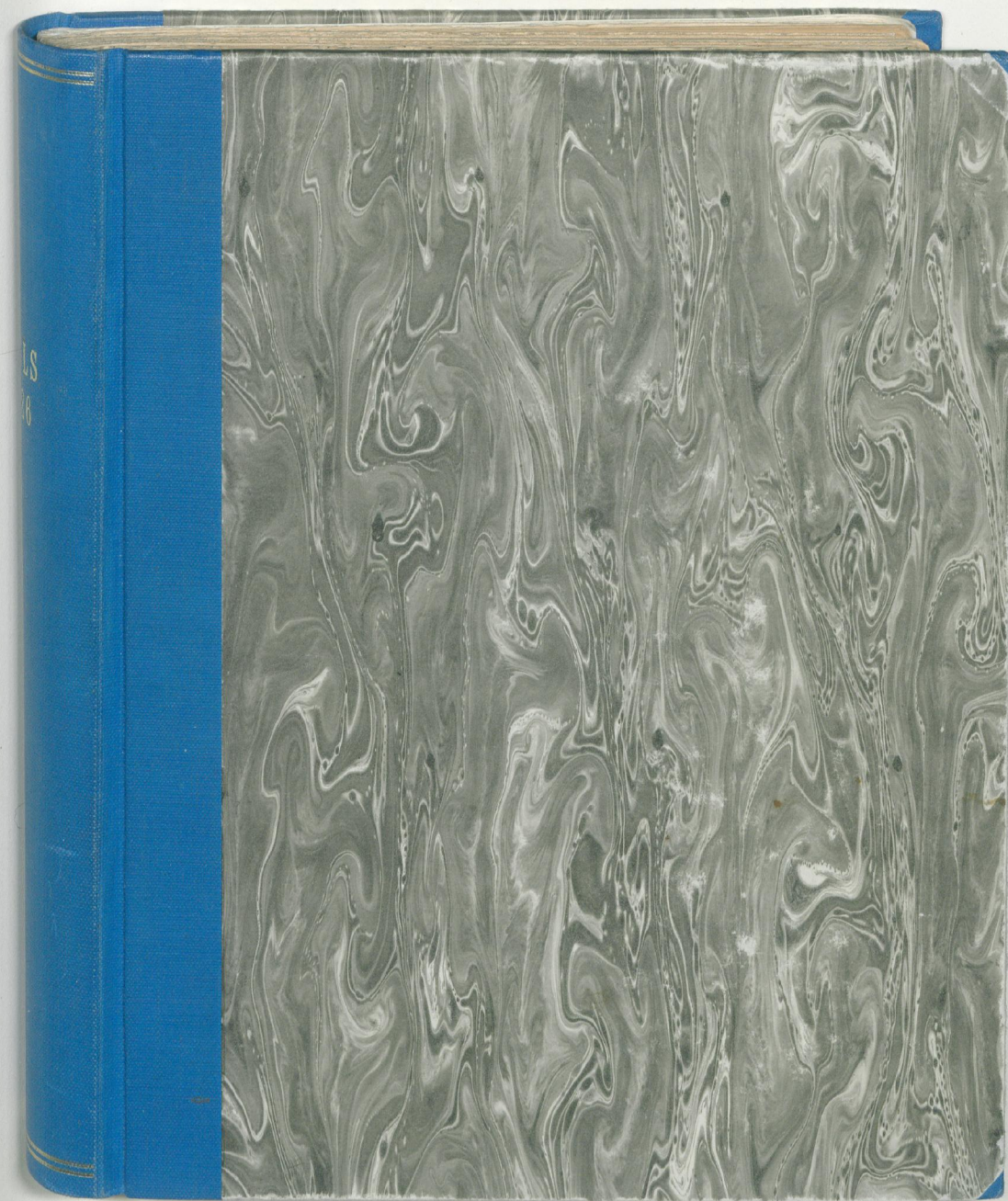

Handwritten title: Jfr. Handboken för 1891-1892

STADSALLS-ÖFVERSKICKEN TILL HANDELNS SÅ. Sjundeå, Kyrkstätt
Ingå.
Selim Perklén 1891

[Faint, mostly illegible text from the reverse side of the page, appearing as bleed-through.]

SLS 26 a,b,c.

Ingå, Sjundeå, Kyrkstätt till Rogen 1/2 15
Selim Perklén 1891 16-17
17-18
18-19
19
20
20-21
21-22
22-23
23-24
24-25
25-26
26-27
27-28
28-29
29-30
30-31
31-32
32-33
33-34

Jfr. Berättelse (Fv 7. S. XXXII-XXXIV)

INNEHÅLLSFÖRTECKNING TILL SAMLING 26a. Sjundeå, Kyrkslätt, Ingå.

Mikrofilm K 8, K 9

Selim Perklén, 1891.

Sagor:

1. Om gubben och gumman som hittade en skatt (Sj) s. 1-2
 2. Om styrmannen som inte var lärd till styrman (Sj) 2-3
 3. Om bonden som inte kunde läsa (Sj) 4
 4. Pojken som var på läsförhör (Sj) 4-5
 5. Prästen som inte fick tjänstefolk (Sj) 5-6
 6. Flickan som var brud (Sj) 6-7
 7. De två hushållen (Sj) 7-9
 8. Två bröder, varav den ena blev bokhållare och den andra bonde (Sj) 9-12
 9. Tuppen och hönan (Sj) 12-15
 10. Då bonden förde lillfrukost till ången (Sj) 15
 11. Prästen och västgöten (Sj) 16
 12. Råven och kråkan (Sj) 16-17
 13. Studenten som skulle ha ett par stövlar (Sj) 17-18
 14. När råven och björnen skulle stjäla råg (Sj) 18-19
 15. Espogårstontu och Fyris tontu (Ky) 19
 16. Bröllopet i Korkkulla (Ky) 20
 17. Bonden som hade två starka söner (Ky) 20-25
 18. Pojken som blev allena hemma (Ky) 26-28
 19. Då Gustav Adolf reste i Finland (Sj) 28-29
 20. Tre bröder som skulle tjäna en bonde (Sj) 29-31
 21. Drängen som slog vad med bonden (Sj) 32
 22. Drängen som bara fick ett ägg (Sj) 32-33
 23. Soldaten som gav sig ut att vandra (Sj) 33-37
- fortsättning

Fortsättning på innehållsförteckning till SAMLING 26 a.

24. Då fan skulle bli jordbrukare (Ky)	s.37-38
25. Kärigen, som var storätare (Ky)	39-42
26. Herren, som sökte sig en dräng (Ky)	42-50b
27. Om Sjundeåkyrkan (Ky)	50b-50c
28. Om Kyrkslättkyrkan (Ky)	50c-51
29. När ryssen grasserade i landet (Ky)	51-52
30. Tre gamla studenter, som skulle bli präster	(Sj) 52-53
31. Om en gästgivare (Sj)	54
32. Kalvarna, som försvann (Sj)	54-55
33. Torparpojken, som var i skomakarlära (Sj)	55-61
34. Karlen som for till sjöss och blev sjöman	(Sj.) 61-63
35. Skräddaren, som hade tre söner (Sj)	63-66
36. Om ett rusthåll (Sj)	66-68
37. Då bönderna brände brännvin (Sj)	68-69
38. Bonden, som blev nämndeman (Sj)	69-70
39. Den fattiga bonden, som stal länsmans oxen (Sj)	71-75
40. Kungen, som hade en trädgård (Sj)	75-81
41. Bergsrådet och fattigfolket, som bodde nära varandra (Sj)	81-84
42. Torparpojken, som sålde sin häst (Sj)	84-88
43. Länsmannen och prästen (Sj)	88-89
44. Kungen, som hade tre söner (Iå)	89-94
45. Kungen, som gav sig ut på jakt (Iå)	94-96
46. Torpardottern, som blev prinsessa (Iå)	96-99
47. Kaptenen, som tog sin fru med till sjöss	(Iå) 100-101
48. Bonden, som hade tre söner (Iå)	101-105

fortsättning

INNEHÅLLSFÖRTECKNING TILL SAMLING 26a.
Sjundeå, Kyrkslätt.
Samlingsförläggningen, 1891.

Samlingsförläggningen

1. Om Gubben och Gummman som hittade en skatt (Sj)	a. 1-2
2. Om styrmannen som inte var lrd till styrmann	(Sj) 2-3
3. Om bonden som inte kunde läsa (Sj)	4
4. Pojken som var på läsförhör (Sj)	4-5
5. Prästen som inte fick tjänstefolk (Sj)	5-6
6. Flickan som var blind (Sj)	6-7
7. De två husvärdarna (Sj)	7-9
8. Två bröder, varav den ene blev bokhållare och den andra bonde (Sj)	9-12
9. Tuppen och hänan (Sj)	12-15
10. Då bonden förde tillrökost till lägen (Sj)	15
11. Prästen och västgen (Sj)	16
12. Hänen och kyrkan (Sj)	16-17
13. Studenten som skulle ha ett par stolar (Sj)	17-18
14. När hänen och björnen skulle stjäla rå (Sj)	18-19
15. Repetitionsstund och Kyris tontu (Ky)	19
16. Bröllopet i Korkkulla (Ky)	20
17. Bonden som hade två starka söner (Ky)	20-25
18. Pojken som blev allena hemma (Ky)	25-28
19. Då Gustav Adolf reste i Finland (Sj)	28-29
20. Tre bröder som skulle tjäna en bonde (Sj)	29-31
21. Brännen som slog vad med bonden (Sj)	32
22. Brännen som bara fick ett hest (Sj)	32-33
23. Soldaten som gav sig ut att vandra (Sj)	33-37

fortsättning

Fortsättning på innehållsförteckning till SAMLING 26 a.

48. Bonden, som hade tre söner (Iå)	101-102
47. Kaptenen, som tog sin fru med till sjöss (Iå)	100-101
46. Torparbotten, som blev prinsessa (Iå)	96-99
45. Kungen, som gav sig ut på jakt (Iå)	94-96
44. Kungen, som hade tre söner (Iå)	89-94
43. Länsmannen och prästen (Sj)	88-89
42. Torparpojken, som sålde sin häst (Sj)	84-88
41. Berget och fattigloket, som bodde nära varandra (Sj)	81-84
40. Kungen, som hade en fridgård (Sj)	72-81
39. Den fattiga bonden, som stal länsmannas oxen (Sj)	71-72
38. Bonden, som blev nämndeman (Sj)	69-70
37. De dömdes brände brännvin (Sj)	68-69
36. Om ett truställ (Sj)	66-68
35. Skräddaren, som hade tre söner (Sj)	63-66
34. Karlson som for till sjöss och blev sjöman (Sj)	61-63
33. Torparpojken, som var i skomakarlära (Sj)	52-61
32. Kavarna, som förtvann (Sj)	54-52
31. Om en gåstjälare (Sj)	54
30. Tre gamla studentter, som skulle bli präster (Sj)	52-53
29. När ryssen frätsade i landet (Ky)	51-52
28. Om kyrkstjälaren (Ky)	50-51
27. Om stundsgästaren (Ky)	50-50
26. Herren, som sökte sig en dräng (Ky)	42-50
25. Kärtingen, som var storköpare (Ky)	39-42
24. Då han skulle bli jordbrukare (Ky)	37-38

Fortsättning på innehållsförteckning till SAMLING 26a.

49. Konungen som skickade sin "slaback" efter jäst (Iå)	s. 105-109
50. Jägaren, som gick ut att jaga (Iå)	109-115
51. Kungen, som hade tre söner, varav en blev blind (Iå)	115-120
52. Kungen, som hade en dotter (Iå)	121-125
53. Prinsessan, som blev bortstulen från London (Iå)	126-134
54. Pojken, som inte ville gå i skola (Iå)	134
55. Kungen, som gick ut att jaga (Iå)	135-140
56. Bellman från Bellorby (Sj)	140-141
57. Kungen, som var ute och red, och kom till ett torp (Sj)	141-142
58. Då ryssarna skulle köpa en holme (Sj)	142
59. Bellman i Stockholm (Sj)	143-144
60. Två herrar som mötte Bellman (Sj)	144-145
61. Då Bellman skulle skriva konungens namn (Sj)	145
62. Då Bellman skulle begrava sin penningpung (Sj)	146-147
63. Då Bellman kastades i arresten (Sj)	147
64. Prästen från Pyttis och Bellman (Sj)	148-149
65. Då Bellman var landsförvisad (Sj)	149-150
66. Då Bellman kallade alla hovfröknarna för horor (Sj)	150-151
67. Bellman som hovnarr (Sj)	151
68. Bonden, som förlorade sitt hemman (Sj)	152
69. Hur Lappland fick sitt namn (Sj)	153
70. Värddinnan, som kunde trolla (Sj)	153-154

fortsättning

Fortsättning på innehållsförteckning till SAMLING 26a.

Gåtor, Ordstäv, Skrock m.m.

s. 155-201

Barnrim

202-203

Alfabetet

203

Sägen: Himla-brefvet

204-208

Fortsättning på innehållsförteckning till SAMLING 26a.

49. Konungen som skickade sin "släpback" efter Jäst (1A) s. 102-103

50. Jägarer, som gick ut att jaga (1A) 109-112

51. Konungen, som hade tre söner, varav en blev blind (1A) 112-120

52. Konungen, som hade en dotter (1A) 121-123

53. Prinsessen, som blev bortsläp till London (1A) 126-134

54. Pojken, som inte ville gå i skola (1A) 134

55. Konungen, som gick ut att jaga (1A) 132-140

56. Bellman från Bellorby (2J) 140-141

57. Konungen, som var ute och red, och kom till ett torp (2J) 141-142

58. Då ryssarna skulle kopa en holme (2J) 142

59. Bellman i Stockholm (2J) 143-144

60. Två herrar som mötte Bellman (2J) 144-145

61. Då Bellman skulle skriva konungens namn (2J) 145

62. Då Bellman skulle beskriva sin penningspång (2J) 146-147

63. Då Bellman kastades i arresten (2J) 147

64. Prinsen från Pyttis och Bellman (2J) 148-149

65. Då Bellman var landskapsvisad (2J) 149-150

66. Då Bellman kallade alla hovförmän till horor (2J) 150-151

67. Bellman som hovmästare (2J) 151

68. Bonden, som förförde sitt hemman (2J) 152

69. Hur Lappland fick sitt namn (2J) 153

70. Värmdingen, som kunde troja (2J) 153-154

Fortsettning på innehållsförteckning till SAMLING 26a.

s. 152-201

Gator, Ordabev., Skrock m.m.

202-203

Barnin

203

Alfabetet

204-208

Såren: Himsa-brevet

70 Lagen. 9 fr. K.
12 fr. S. 47 fr. G.

21

I.

Lagen

samlade

inom Sjundeå, Kyrkelätt och Inga räkna

sommaren 1891

af Sime Perklén

Ob! Sagan & utgifven!

1.

(Beráttad af Alfríð Þjáblum Þjóðvísir)

De va i'ngang i'én gobbo, somhadd
i'én þrátsummorsha ti hustru at sá. Tén-
gang hitta gobbon i'én shall i jörðin o an vist.
int huran she fuá himmelen. So fór an
vittja sin bragðer, o dar va i'én tjáðor i
fallon o i'én gáðdo i rýsjon. So sat an
gáðdon i fallon o tjáðon i rýsjon o gíkk
hinum. Om moron gíkk gobbon o gumman ti
shógin fó at hámta skattu, o nær dóm hand
hinum, she gumman ti graungvalu me
allt völd fó at bíttu om de. Undor tíðin, som
dóm va dar i shógin a fjóra hálla fámur
hundor reika i slaksmuál om i'én hó-
fót. So sa gobbon at gumman: "Hyr
int du, hur hustrun sluor man sin".
Fó an hyr ja, sa gumman. Omllar gobbon
hadd skattu sin hinum, gíkk gumman

tidit om moron ti grannquälw o s
"Nuha vi hitta ién skatē i jorden, o när
vi va o vittja sa va der ién hjäddor i ry
jon o ién gäddo i fällan". När gäs ién
hjädor i rydjon tuta minder ién gäddo
i fällan, så bön. "Åja de a'sant, så
gumman, vi gikk här förbi jyst näs
hustrun din piska oppi daj". När
min hustru piska mäj, de jügor
alltsamma; jakk daj ginast bort
så bön o blaj argo o kyrd iét hant
o äfter den bitan hadd gumman ing
lust ti gå ti grannquälw o bärast
va som a handi.

2.

Berättad af Alfred Jöblom Spendera P.

De va i engorg ién här, som, to' sāj ti
styrman po iét sāj chan a alder var
styrman för. Oti början gikk de o brä f
honon men so va tou o styrd fast, sa te

3
kaptien underfundna at an iut va ländor ti
styrman. So sattes an oppi i snesta o som an
va ovönes so fallan mēr dāripän o full i
syön. So fikk an tåg i ién trossänd o för
likom buätn. Enar buätn stannas seum
äfter ién longg tid, så mäs dom at an
va der ma o kaptien friöje har an hand
sinna sa upslit langgt. "Nu a ja mazz gozgo
tänkt för fribi, tyktan, men ja a iut vila
bara hölli meg i fter". Nu slappan oppi
buätn ien. Äfter nojon tid so myggt dom
iét hvietsukt farty, sa slä dom väd,
kaptienema, venum som skuka batre
simmarer. So va hön bota sinna äfter buätn
o fylt ién sakk fuller ene byp. Da frå-
ga dendar hvietsuka kaptiens sinna
vakan she jöra ene de, sa sähkan, att iut
is vi nu fara under ién toua dagars ier.
Da tordis iut den andra alls o sa vamm
an väd, han som sinna äfter buätn.

3.

Berättat af Alfred Joblön Junderå Parnu

De va iéngonz ién bön, som in
hund låsa. So lova han at prästr ién
pär ohsar bara han sku säja hur tot
bit han sku fuä låsa på lasförhyör.
So sä prästr at an sku låsa: "Går"
i hela världen oh lære at folk släpender
dem i namn Faders ohsars oh Den
helige Andes. O sä när bön sku lå
sa lämna han "Lönen" bot. O prästr
fråga: "Var blä sonen?" Han kom
after me ohsara, sova bön.
4.

Berättat af Alfred Joblön
Junderå Parnu

De va ién pojki, som va på
låsforhyör, men förden va int me
So fråga prästr at pojken "var

blä" pappa när an int ä me. Han va int
ostjälä i nåt, sova pojken. "Hugga", tykt
prästr, "de va för grovt". So tykt mamma o,
sä pojken, men pappa tykt at nu duger de
ti saktas ande".

5.

Berättat af J. Lait Junderå besja

De va iéngonz ién prästr, som int
vild fuä adas folk. Iéngonz gikt
an int oförståht stasol aisej, o da mygt
an ién kät. Prästr stasla deudeär härn
o, o so fråga han, va han tieth. Ja tieth
"Tygge" sova härn. After ién tist mygt
prästr sama här ijenn, men ugga viist
prästr at de va sama. Oer stasla
prästr härn o fråga va han tieth.
Ja tieth "Ja" sova härn. Så dedas
satta stasla prästr honom ännu ién-
gong. Oer an fråga va han ^{tieth} so sä härn

"Du". Nu gekk þráttu hinni o þráttu at
frun sinn. Nu kærja fuller heitunnar, þi þrygja
Nærja o du a i lönn o þrygja so a
ingja i ríðan". Öingja vist þráttu at
kærja a draji opp þonnun, innu frun
sá.

6.

Þráttat af Vithelul Öllgren Sjunna Harfs

De va iungang iin flikka, som va br
Hon fór sun iungang ti stán me ägg o
smör o hald lito hyggj þris þo dom.
þonn dar iin þær o fruga vaför
inn va so dýrur meddom. So sá þu at
de va dýrur at þu va brúð. O þu þ
andra eij öva at me brúð o fruga o
inn va brúðrager, menun vist int o
iin tokon þu finnas, som þu kærja
göva toko. So sá þu at au va júst o
tokon mættaro, som jöf de arbeta:

"Næ a de myki dýrt o", fruga flikkan.
So sá þu at int de va so dýrt, men þu
þu gje äggina o smör o þonnun, so þu
þu göva de. Nær þu komd hinni, so fruga
modron äfter þaggana fór äggina o smör. Men
to tykt flikkan: "De va me ti frug at þaggana,
nago þu brúðrager hár a". Nu a de batar
ti gje bost äggina o smör som ti stíe þannu
þo hieðsdagin"

7.

Þráttat af V Öllgren Sjunna Harfs

De va iungang tóra hieðald, o de iena
bódd i undra vuaningju o de andra i öva.
Dom stíed allti i de hieðald, som bóddi
undur vuaningju, men dom stíed int alder
som bóddi i öva vuaningju. Iungang sena
so þráttat harrana ut o stán; so fruga þu som
bóddi i undur vuaningju: "Þu komst þu allti
so brá övriens, at þu int alder stíed. So tykt
þu andur at int þu hieðald alder þója stíed
me þonnun. Nu sá þu som bóddi i undur vuaningju
þu þu göva at au þu fruga þu þu

ti stíð mæssa. Men den ander bróðr iut
at de skur skuna skie. Si sista slíkt hald
den vād. "Va den ene satte opp, de minn ja iut
so noga. Men an som hadd sa slakur hustru
sa, at an skur go hinum o ala smidda ien
ma, ^{foran iut lova} o sa skurhan ta fram an mæssa o, o om
an hadd stíktur fisk, skurhan vilu ha kók
o om an hadd kókur skurhan vilu ha stíktur
Men nar den herrana stó o tala mæ var
so va der ien líku pojkei, som hyrd de, o
o sa de at frim. So laga hann mætu ien
tinna tidigard ferdi o hadd ti riédur bót
kókur o stíktur fisk. Hærru komd o ien
tinna tidigard hinum souv an ha lova
fræga, hur an hadd mætu so tidit ferdi
"Ja lægt, at kankei du kommur tidigard
hinum, sa hann. "Ja har fram an mæssa
lykt an, "izga hós du so mykri mæt an
at de hinur tæ at alla? "Jo en hinur de tæ
nu, sa hann. "No hur vís du laga mæt so
de skurhinna tæ at framand, iut lova ja ja
hæ noga fram an mæssa, lykt an ijer
"Ja lægt ifall du skur hæ avd, so mæta,

9
till, lykt frim. Nar den satte sag ti bót,
so hænna hann kókur fisk, so sa manni hæn-
nas; "Int vís ja ha kókur ja vís ha stíktur
ida." So hænna hann stíktur fisk fram.
"No hur vís du ha stíktur ti búið, an
skur ja ha kókur, lykt manni hænna ijer.
"Ja laga for sakenhiit, fall du skur vilu ha
stíktur sa frim. "Slíkt hadd du for de, en
vann ja, sa hann at kamratu. "Om de be-
hagas taku, so heer fins, sa frim, o vād sal-
vattu opp. Si hann hadd iett lititt bæn, som
sa sita ja bót under tidu, som an mæta
i ærning.

8.

Berattad af H. Woodberg, Sjunde Strijans

De va iengang tona bygdur, iena
for ti stau o bli bókhalda, o den ander
bli hinna o tó inot stáll, nar færan
dó. Nar bót senn iengang komd ti stau,
so gíttkan ti den bótan, som brodan

va bálkaldard i. Nær bóri sku far himm
so sá bálkaldard: 'Ja skia gié at dáj lít
tubak ándu, so þuast du mags himm enesdaj
Nu tó han o lá hundra rubbat inni tubak
O nær bróðran va þu væg, so sá han at þu
na va borta o áu bróðran sakert skia tajið.
Dau kyðr áftor honum o so va de a, þu
na va inni tubakin. Bróðran blíð fast
o komd i fangelsu, o der dikta han senker

Tastan jag i völden hár
Máttu lida stórt besvár
Tó det oundu, þu jag gjótt,
Blef jag dándur allfó stótt.

Herre Jesu, du min vón,
Sáu þú upp i himmelen,
Líttu þú Guðs kóngu hand
Och ser mer i allu land

Þu mig, þu fangin er
uti dunnar völden hér,
24

Och fírlotta mig af kral
In uti din frjódal!

Men min broder má vól se,
áingra ganska lítteslig,
Þu han hafur lagat sá,
Fadren i frá barnen smá.

Barnen, de begára brótt,
Várliden dem tíll under stótt.
Modren hóv ej dem áu ge,
Dá þu ej fát fadren se.

Modren, hord vól smíka þu,
Þu þu rögur vítt sin man,
Þu þu ej ser þu smá gá,
Hau mátt þu en eukam itá.

Kára systir táuk þú Guð!
Áu þu blifver Krísti brótt
Och áu oljan inte má
I din lampu slökna á.

Lag ar vísit den Jaref lík,
Sam sálts lent for ringa pris,
Lyratio par spó forrenu
Och de slogs af en god hand.

9.

Berättad af A. Ljåhlom Junderö Pernus

De va iungarig ien tappo o ien hyppu
me uän o klappa björki. Bäst dom vad
sa börja de haggla, o iett hagel sló hyppu
i yggja. Hyppan briéd po hyppu o så: Nu
blir de krig, ty ja fikk iett hagel po
yggja. "Vi ska gå do", så tupper. So gitt
dom o mytt ien häst o ien hö; so gitt
dom laggor o mytt ien hum o iett v
iett ikörn o ien kate o iett göss. So gitt
dom allihöpa tisonu de blie mörkt o do
komd dom ti ien lög, o der bjera dom
nattekvarter: "Har a so fullt, int kan
gä", så bör. "Nu ä har ien byggning

13
gor, men i den husierar tantu, so at int
kan magan lö i den. För den ä vi int alls
raddor, så tupper o hyppan. O so stald dom
humu brävi pörtu o hästu brävi trappan,
kion i fasten o ikörn po hödd, vind
i säggin o göss under bäykin, hättu i
spisn o söls krypp dom po stikkjällan.
När klockan sló talv, va tantu der. När
han komd ti pörtu, börja humu skälla,
so at tantu för me lite liv ti trappan;
der sparka hästu honom so at an för i
fasten o der va höv o tö honom po sinu
höv. Ändeligen slapp an in i stavun, o
när an sku sate hättu po hödd, so riest ikörn
opp me säggin. So sku han sata saj pa bäykin
men do va göss der o kniep honom i biener.
När an sku kast saj i säggin, va vind der
o grynta. So för an ti stikkjällan o syfka
ien stikka, o der va tupper o hyppan o
sló honom pa fingrarna. So för an ti
spisn o syfka häst, o der va hättu o sate
o fräst o spotta. När tantu gikk ifrån

stannan, so myfftt an dom andra tontu
"Nu ha de do komi iinkvartiermingska ti
bängvaln", så tontu at dom andr. När
komd ti förtu, va dar ien kunn, som sho
orier maj so att. När ja me jaggan
slapp ti kappan so sto där kasakker
sparka maj so att ja flygg i farstun,
dar to kion maj ^{po} sina pikkar. So
när ja slapp in, sku ja ^{sä till} bords, men do
dar ien kusa me laggdr råvasvans.
Sen sku ja sata maj pa bänkin, me
do va dar ien smiddpajka, som kniep
maj me sina tångdr. So ja sku kn
maj i sängin, so luv dar ien fulldr
bisi, som så uff, uff. Sen för jätstet
jällan o dar va smiddpajkan ijen
o kniep maj me sinu tångdr. So för
ti spisen, o dar sat ien gamal käre
o frerst o spatta maj råkt i ryg, so
at dar va int gatt ti vora. O äfter
gaggan va int tontu misra o bijn
ja ha kyftt manna ti sätta, at

int va tontu som des husira, ¹⁵
ien underjordisker dvärg.

/O.

Berättad af A Sjöblom Sjunde Parnus

De va iingagg ien kiond som fyord till-
frukust ti äggin. När an komd dit, so
boija drängin grata. So fruga bön voför
an griet; so så drängin, at an ta smita
sin sijn so at int an små emord po
bryt håldor. När bön komd himn, så
han at mör: "I moron ska vi lägga oit
po bryt. Andordaksmoron när bön ijenn
för me tillfrukusta so va drängin o kapp
o dansa. So fruga bön va han fielas,
sann an va so gladder: "Ja ha fått
min sijn tillbaka o anten misra tui,
tykt drängin. Ja sir me tui o me i
ginom dän das ölsbitu.

11.

Berättat af af Ljökum Jóns Jóns Pur

De va iungang ien præst o ien vestr,
som va út o jaga. Nar de bliu kvæðar, so
fór dom i ien hybláda o sova, o dar va ien
lekk i ládan under hyf. Nar dom lúð da
semm, so va bokkin o ryðdis. Præstun bliu
ráðdar o börja o velsigna sá. Men vestr
ga at bokkin ien brygbit o dá fór den dæ
i frá. So sá vestr at præstun: Sidu ja
hár miðol o dón, som ja kan drív ut
djavlar me, men du kan int me sítu sat
ramankehá munslammur gör de.

12.

Berättat af Klas Lundberg Jóns Pur

De va iungang ien rav o ien kruak.
Ravon va argar ja kruakan, o nar

17

fikk fast kruakan, so tægt kan bit itjal
den. So sá kruakan: "Dygdint māj ja de-
har sálto, utan fyft māj go iete dygd
kæg okast māj utförd, so fuas du si'kan
ja tillas." Ravon jót so o, so fór kruakan
sin veg; o so va ja int længar me.

13

Berättat af Gustaf Blomberg Jóns Pur

Iungang va de ien student, som fór ti sku-
makarn o lá ta matu ti iett jár stövlar, sat
riktit vissur tid, nar dom sku var hinna.
So fór kan ti ien andur skumakard ijem
o lá ta matu ti iett ana grás stövlar o lá
ijem vissur tid fórd nar dom sku var hinna.
Nar fórtu máttorns læroptki kántu hinna
stövlana, so tykt studentu: "Stövlana o
vogot brá, men væntra fótus stövl o lít
kægg; fyft hinna den o sá at máttarn,
at kan kastar opp den lít, o kánt den ti
báks áftor ien stunn. ja ska fara bót. Du

frás bitálmíng seinn, nær du hanta
den hinum. Þó komd den andr ma-
stans læringi me sína stövlar. Þó
studestu, at stövlana va annos brá,
men at byggð þátus stövl va lítið fót
þrángð o at en sku far him o sá
at máttum, at en sku dætt opp den.
Nær þáttin ha fari, tó studentu ien
stövl ota var ein skumakard o fót
ferðs; o þó de sattu blið skumakardena
ítan bitálmíng.

14.

Berättat af Hjöllum. Lindri. Þurmas.
Lör i vardu nær alltingg hund tala,
va de ien byggð o ien ræð, som fót út
stjálta ræð. Ræð, som allti á fallið
nær byggð hi tó agnana, o fót tó
han ræðin. Seinn nær dom ha hóka
gryftu, so fót dom hi varann o sí
hokum som sku ha lætt. Nær byggð
sua ræðs gryft, sa han: "Hus o all

19
verru ha du fúti so vitor gryft, ja hús
so svartor?" "Klappa miira, klappa miira"
sa ræð. Byggð fót him o klappa
o ju miira han klappa ju tumard
blið den. Nu mátt byggð, at ræð
ha marra honum. O after den gængou
á han so hátkulis argor þó ræð.

15

Berättat af Lörðum Hjörðal, Mard.

Espegáristoutu o Tyris toutu slögðis en-
gang. Espegáristoutu sló me ien dýggi-
sláða o Tyris toutu hadd harvau. Tyris
toutu vau. Þó seld Tyris toutu hi
gummabakkar. O gummabakkana lær ha
kþri áftor honum i tó ónsdagar áftor.
varann. Fridi ónsdæin lær en ha fólgi
me, áftorvau háttana va so vata, at
þraggon tippa bara, nær dom komd
him.

16.
 Berättad af Torström Kyrkälä, Matala

I Korkkulla va de engong ete bröllop,
 kokkin grüva saj, at int var hadd nogo.
 Men andidais masou fands de smör grüvna.
 Se tontr lar ha skaffa de ot hemma. O
 Folki prätas, om de ceun a sant, so vet
 int, at en skua ha vari andä ti cäbels
 äfter. Han sku ha vuti en gunna, so
 sku fara ti togs me sonär, o han tö
 a hemma o hämta de ti Korkkulla.
 Dore säjör, at en lar ha slaji hemma
 sa illa att.

17.

Berättad af Torström, Kyrkälä, Matala

De va engong en händ, som hadd två
 starka syner, o fän bruka allti slä
 ärthäsd hansas ikull. Ena natten
 ena sams di o vall, men var fän
 hand, so blej fäskin räddor för honom

21
 o komd himm. So för andar som andar
 natten, o de va gikklisama säte sue honom. Den
 var bän hadd o en dräng o han bjara ti
 fäga tridi natten di. Men hushäns lykt
 o honom: "Du sku gå di, var int mina stark
 synir väga va der." Men drängin skapt
 at han sku vall de o at int en va räddor.
 Bön lykt seun, at han sku go o föseph.
 So bjard en ota vändimän en sähk o en
 vävarköj, o so gikkl han o en saj grüvna o en
 po ärthäsd. So komd fän o suka po honom
 o fråga va han jörs der. "Ja siter hax, som
 en fäti tiggipojki o äter ärtor," sa han. "Gé
 at maj o," sa fän. "Jo," sa pojkin, o so tö han
 sténen från sähkin, som suös ha fött at
 honom, o gå at fän. Tån bét ja sténen,
 so at de elda bara. "Sider," ja äter ärtor, so at
 de lysör," sa fän. "No de va en int nogo de,
 lykt pojkin. Ja han tokk vutu ota stén, ja.
 So bjard en, at fän sku gé upp en
 stén, o fän gå o. So tö pojkin o kländ
 om vävarköjen so at vassdane rann. När

x bunt att.

fän så at en va so starkor, vild in städ
honon ti dräng ot sāj, o pojkin to' stävel o
Nu skikka fän honon hiinnu förret di
som en hodd kustrun sin, si fän sku
fara pa nogo ana dran ännu. Nar
pojkin komd pa bakkon, das som fän
badd, så han vëdrädn, som va bara sto
klovor, so at int an orka bära ett tra
hälsov. O nar en komd in i faretun va
ett ämbas, som va so tungt at en kn
ork late go fatand. So gikht en in, o så, at
bön badd stävela honon ti dräng. Gunn
sven tykt, "äfter bön ha stävela sāj, so ga
nu äfter ett ämbas vatu". Men pojkin
o så bara o int gikht. So så' mör, "va sitor
o riv ga ate vatu, som ja la". "Ja täng
ta' hela kieldon go ängong, så' pojkin.
Näjj, nu går ja sölv, sa gumman o blej o
So la' henn han sku ga o hänta ved.
Så' pojkin at en sku täng ta' hela så'
in go ängong. "Näjj, näjj för guss skulda,
sa' gumman äginnu, o gikht sölv o hänta

23
in ved. Sen komd fän hiinnu o gumman
birätta för honon, hur starkor drängin så' sāj
ti vara. Pojkin sku enn gå o lagg i en
skeldor, o fän o kustrun hansss tala i millan
sāj, hur dom sku ta livd ata honon. Pojkin
hörd dedar olä i sängin voryntigg, som så' ut
som en o en kärupetts, das som hyon va. En
nattu va fän o komd in o slä' ene en storan
klobbo di som hyon sku varn. Kärnu piriska
kringg szona bara go fän. o han gikht in o la'
at gumman sin: "Va han ~~han~~ starkor, so hadd an
o starkor blöt, den så' ut rächt som kärn". Om
moran komd pojkin in o hälsa o dom fråga, hur
an mäd. "Na nu mör ja brä", så' pojkin, "men
mitte i nattu va de jussom en loppo skaka
liti snäij. Då va fän o blej räddard för honon,
nar en säs at en va so atarkor. Andor nattu
hörd dom honon ti' gå o lagg i en bastu, o tala
i millan sāj äginnu, at dom sku sät ilv go
bastun. Men pojkin hörd dedar o, o gikht int
di olä sāj. En nattu senn tänd fän ilv
endi alla knüttora. Om moran, nar bastun

ha brunnit opp, komd dränggin in igen
och halou, och som fråga hur han mädt: Nu
ja bra, så han, men mitt i natten komd
po maj in tokat ett snittbåd att. Sen
fån och dränggin gå och fröst hoken som var
starkard. Han skue si hoken som skue ha
en slagggo lagggo. Fån hata ti först
att skafte för en fann i jorden. Så opp
slagggo nu, lykt fån och pojken, och
du din åter. "Vil int ni ta den iöls och
var i jorden, så pojken. Fån to' opp el
och den att pojken; men pojken hato
slagggo och så opp i himlen. "Va sir
du att", så fån. Ja sir en motfläkt,
fundérar, omjukt best dena di. Kall
int den för fån i vald di, de i min för
farsfars slagggo, så fån. So för som ti sk
gin och söte en stökt, för som skue si h
som var starkard ti bän. Dränggin så
som skue hugg ett tokat ett tra, som int
kat oint rakt. Fån sprang kring
gin och så: "De ä krakat och de ä rakt, de

25
krakat och de ä rakt." Sen var huten pojken
in grän, som var so fullor och kviets,
att som int komd si, om de va krakat
eller rakt. "De har ska vi ta" så pojken att
fån, och som komd brybara, så han: "Ja, som nu
ä starkard ska bara lammom, ta du skatan,
men om du sir båkum daj, huggo ja
igen i daj. Pojken sae soj båkpo lammom
och fån fikt bara hela tra. När som komd
hinnu sen, och hata fån skatan i bak
kan, so att pojken hoppa högt opp. "O du
fläntas", så pojken att fån; "Si du ja ä
so glad, att ja hoppas bara". Fån blej
att raddad om för dränggin sin och vilt at
han skue fara. "Nu för ja, så dränggin,
"bara ja för dukt lön". Fån gå att
hinnu en stören vakt och pängar och
för hinnu ti ättrind igen, och som
nu to' hinnu. När pojken komd hinnu
så han okspärd för och för åter pängarna
so myki förtjana han att hussom hinnu.

Berättat af Holmström Kyrkelätt, Ingvall

De va engong in pojki, som blej
alena himma, mer fadran o modran
hausss gikht. ^{T. högen} Dom ha siäka at honom
en gryta gröt, at an sku äta undi
tiden dom va bota. Pojken börja ä
sin gröt, men bäst de va, so börja han
deras, som dom kalla ti "Fidella" skallor.
Lus fäs at o si va "Fidella skallor" ^{sa pojken} sa
du som här lörja, fäs du sa "Fidella"
Gobben kommur, Gobben kommur, sa lopp
so för lus i skinnfådan o loppa
i sängkammaren o pojken oppa in. Men
gobben komd in för han o börja äta
pojkens grötgröta. Dedar kund pojken
int tala, utan sa, "Lofa fäs, lämna
at maj o lita". "De ä gäst saj ja här
ä", sa gobben o kykt pojken mer
in o lä honom i en säck. So vand
gobben ä me honom, men hur de va,

fikk an ite biskop po vagin o modiet
kast sakkim mer. Undertiden kröpp pojken
it o för himma tillbaka o börja äta igen.
Mer an held på o at, börja himma skalla.
Lus bräk o si va "Fidella skallor", sa pojken.
Loppa du kan hoppa, som här lörja här, sa
lus. Gobben kommur, gobben kommur, sa lopp
pan. Lus för i skinnfådan o loppa i säng-
kammaren, o pojken kröpp oppa in. Mer gobben
komd in, börja han igen äta ota pojken
grötgröta. Lofa fäs, lämna me at maj o
lita", sa pojken. Jässa din rakkard, du
slapp ifrån maj, men me skaja ta saj
o kall saj", sa gobben. O gobben kast in
järn hista o di sate an pojken. Men
an komd himma senar, so sa han: Lita
kärn mer, äls me in ja ska fer ut o
bjut främan! Gummans jöst so o, o mer
in va ferd, so lä han pojken satesaj po
gräslon; si han sku stoff in honom i en ti
stikas. "Lofa mer vis maj me hur ja ska
sita ja vet int", sa pojken. Gummans satesaj
po gräslon o sa: Lofa ska du sitta.

Bælt de va, tó þó þeim o skuffa hæruggin
 i inn. O nær an tykt at um va fardi
 stektur, tó tó þeim o duka bords o skós
 ki sonder o so gíkk an sine ferd. Nær
 gabben kámd himm me frámand iet,
 tæpt an: "Var me nu gummur a tít va
 men áflossom bords á fardit, ska vi á
 So býga dom eta, o gabben þugt gaffeln i
 tjakit hátýllykki. Háj, sákan, dohar iet
 som vár meins meiss!"

19.

Berättas af H. Valander Spursia Bask

Tén gong dom Gusta áðolt ríelt i
 laun, so komd an ti iet stæll som bæn
 troshypp om Spundágin. Kuzgin fræga
 hæn, om an iet vísit, at de va sáunda
 torsom hæn jórt sabatsbrát. "Jó, sá bæn
 "men ja vill hn milt hypp under lät; deho

mer rægn smart. "Hur vísit du de, at do komd
 rægn", sá kuzgin. "Steguna samkar sá so kring
 háttrævon", tykt hæn. Kuzgin fór ann me de
 sama ti Helsningfors. Oinnan hæn va dít so ræg
 na so, so at de hald bara. Læm gíkk kuzgin
 gínast ti Opselvatorious o fræga eta herra
 na, om dom o vísit at de sku býga rægn.
 Náj, sá dom. So tykt kuzgin o dom: "Græn
 ni me ot helviti me iet stjærnkikéri,
 Miera vísit bæn þo lands ginnu hæt -
 arsold."

20.

Berättas af G. Lindeberg Spursia Passila

De va ien gong þri brygðar, som sku tjína
 ien bords, So fór den álsta föret o tó stá
 sol. O dom jórt tokon skord, at om iet dom
 sku var nójt me varann, sku dom lúá hugg
 náanna ota varann. So fór dom ti ríem
 o trygka. Áftor ien stund komd bæn ská

all andr ti áta bara int drängin. So bliv
dom óvænnd, o bæn hugd mäsan ota d
Drängin gá godá at aetsamman o fo
sin veg. So komd den millerita o tjú
at bön. O dom fór ijeun ti rian o tryg
O bön bá folki ti kom o áta men lá int
drängin. Dom bliv arga þu varann o þu
sluð, o bön hugd mäsan ota drängin. Þu
ið tid komd den yngsta o to' stáð, o þu
fór ijeun o trygka. So hanta bæn kaffi
rian o bá all andr ti kom o drikkja ka
int drängin. Senur to' drängin iðn
tunnur þu ryggin o skufu o sölga den at
sku fúa kypp kaffi at ið. Þá myggtu den
bön þu vegin, o bön þuága mæ honum,
an skufu fara. "Út o sölga mægin at þu fú
kaffi at mæj, o á þu int nájður me se so sk
þu mäsan mæ daj." "Jó, jó, sa bön, si þu
ráðdur fór mäsan iðn. Þu gongu renn
mós o bön ti horkon o bön bá komu
fláhtsappu ti midda o sata persilja i
Dom hadd renn iðn þuun, som hiðte

31
"persilja". O þu þu to' o sló þuun iðal slá
skinnu þu ~~hórahautagi~~ o káts i' guftou
Nar dom komd þuun so þuága dom, va
han a jóst ota þuun diðras, so sa' þu
"Ja skufu sata persilja i' soppau o á ni
int nájða medde, so skar þu mäsan ota
bön. "Jó, jó, sa' bön fór þu vild holla
mäsan iðn. So bliv bön ráðdur o sa' at
den akordur int skufu stá blýgdu com tíð
hukku skufu rópa. O so va þu o fundið,
hur hukku skufu koma fóst; so tala þu
me mós o sa', at þu skufu fara ti þuága
o hukku i' iðn björk. Bön fór iðn renn
o sa' at drängin, at an skufu koma at o
þuága hur hukku rópa. Men drängin
víst mæ de at de va mós, som sata i' tra,
o stakk ráj ti skógin o sló ti björkin,
so at mós full viðs o sló iðal ráj. So
gikk drängin þuun o sa' at þu int va
nájður me bæn o skar mäsan mæ honum.

Berättat af G. Lindeberg Ljundra Pär

De va ién gong ién dräng, som
sló vad me bän, at an sku koma af
ién halvtuuna ruå, nar dom sku tro
O bön sku int veta nå de. Han ló o
kliétt jo sāj iite pā langskafte stöb
So hävdan ruå i skafte o för me
lön o tönnu. Sen gik an in o
an o sāj at bän, at an sku kom o me
opp rängin. Bön jörd so o, o de va ién
halvtuuna. O de lätte om drängin
vådd.

22.

Berättat af Gab. Lindeberg Ljundra Pär

De va ién gong jo iite bönställd, so
dom va rian o trysta. So hänta dom
ägg ti rian. Alla fikk två ägg, me

drängin fikk bara iite. So nar dom börja
trysta sen, so sló drängin bara ién
smått, nar dom andra sló två. Bön
svor tui o lykt va de va för trysta, imha
fikk två ägg, men ja fikk int bara iite, så
drängin. So så bön ot drängin, at an sku
fara himmats der blié ännu två ägg
övr. Nar drängin kom himm, so fråga
möt, va han jörd himm. So så han, at
bön så at an sku koma himm o sova
meddäm. "De ä int sant" sa svor "Åh,
kommer int o kytt, så drängin. So röpa
han: "Ka ja frå bäggi?" "Bäggi, bäggi ja",
så bön, si han mierna äggina.

23.

Berättat af A. Sjöblom Ljundra, Pär

De va ién gong ién soldat, som gāj sāj
int ti vandra. So snytt an ién häring,
som fråga vart an sku gå. Han så,

at au va ién fatiger soldát som
i kring o vandra. Käringsin sa' at hono
senn, at bara han sku fara áftor heima
i elsdón, sku han fúa sa snyki þánga
han sku vita há. So lýfðu me honou
i ett stallo júst niér i jörðu, o hún
sláft niér honou me i ett siép. Ditt
stora hundar, men va iut raddir, sa'
oso ga hún fókls iite ot an tí luff
hundana niér ata kistan me. Mar
hond tí fótta kamarn senn, so
dar ién kisto, fullor me kopar þó
Ota den tókan stjál so snyki han ok
háa. So hond an i ién anan kamarn
dar va ién kisto fullor me silvor o i
stóror svartor kunn go kistou. Dar
han bót kopar o tó silvor. Mar an
i ién búi, va dar ién kisto fullor
gull, o go kistou va ién stóror kunn
som hadd tóko yggor som iett jörð.
Har lá han ienun bót silvor o tó
t. Senn fór an dit, som han sku

35
opp honou. Har den i elsdón meddaj
ofræga käringsin? Náj, de táykt ja so
vara glömm, sa' soldátu. So fór an til baka
o tó de o fór dit ienun. O hún dró opp
honou. "Va ska du gör medds i elsdón",
fræga soldátu? "Brj du daj iut om de, sa
ha du fúa o snyki du bilyssor," sa' käringsin.
Men soldátu tó o hugt naktan ota käringsin
me sabbelu sin. So kyóft an quál atíj
i stán o levd ríktit brá. Men so blíe
þánga slit, o dá fundiera han va dedar
i elsdón sku sku kítíða o sa rista han.
Me de sama va dar ién stóror svartor kunn
me ién þángkisto go ryggin. Ién anan gozz
táykt an fúa tí gift stjál, men an ríkt iut
hokou an sku tá. Han tó o rista ienun,
oso hond ienun ién svartor kunn o fræga
va han vild. Soldátu sa, at hún sku
hámta ién prinsessa, som va ríktíttor.
Hún fór o hámta den o, o dá va dar ién
kunn, som sú, nar prinsessa fór tí
soldátu o tó o rista an blíta go þóttu,

at en sku vita me hokou fört prinsess
bruka fälas, so för henn o stryck p
alla förtas, so at dom int vint i hokou
quäl en bruka fälas. Fi sista slut
sku soldaten halshuggas. När en sate
hannaren sin senn, so sät han i en p
som komd springandes so at i ena
halvsn flygg, so fruga soldaten
vaför an hadd so bränt. So sa pojken: "H
lar vara i en soldat, som ska nakkhugg
ja sku vila si de. Soldaten tykt senn
de va han. Men so ärkindra han saj,
han hadd i lsdons bost o la' pojken fara
de. Pojken för o hämta de o o fikt to
dukator ti drickspänggar. När en senn
sku ti nakkhuggas, so va der ba kungar
o herras o att. O han bjara ota dom,
an int sku fua la' saj i en ryck fört.
vaför int, tykt dom. So rista han p
i lsdons dnt, o sa va alla svarta hu
dona dar. Dom to o kasta alla herr
opp i lufta, so at dom komd to bost

spetur niér. So gift an saj me prinsessan
o levd brä'.

24.

Berättas af Lindgren Öfvitshög, Kyrkelid

De va en gong som fän sku ta
saj ti jordsbrukard. So laga han rölän^{otaj}
O der va en bövd, som hadd tri ynor. När
röona bläjt stöva, va dom o sku stjäl dom
ota fän. Förta kvälden gik de brä'.
Sunder kvälden sku dom igjenn far, men
so va fän pa lör. Fän knip dom o ffr
dom ti slats stö, der hadd an tri döttrar.
När an sku fäs bost, la' han döttrarna
ti stik dom, tiis an sku kom henn.
Men pojken to ett järnbissman o slo
ijal fäns döttrar o stikt dom o to deras
kledor posaj. När fän komd henn, so
fraga han, hur de va me stih. "Brä, sa
dom." So flucka han i saj dom alla tri,
so la' han saj ti roo. o börja snark.

Da tö þó þá hann kinnans o sló þá
íjal. So gíkk dom dar i sloto, o
hitta ^{dom} en líkkisto. I þen lá dom
o tö hístou þo rygginn o gá sá
ti vandra. Mer de blá þvældur
so bjara dom nattuvert, men fí
int. So fór dom ti bloka skógi
o dar va en stóran grán. Da
fór alla opp i dender grán o
hístou messaj o soot dar. O
máku ~~seu~~ komd di toko dar tjú
som a vari ut o stjála. Dom te
laga ild undur grán o börja hó
potétur. Dom som va opp i gr
víst int va dom skó gó. So
dom lík hístou mér, o loki fór op
o fán me hýru þvít o potétu gó.
Da blá þjóvanna so ráðu, at dom
en at vís int hald. O tæppur va f
ma.

25

Berättat af Eketörn Ingvaldsby, Högskúli

De va en gong en stóratou ti káringg, som
at en bulla o sú sillar. Linn gíkk un ut
o mottu eú ikáren. Thóns kálsa o sú:
"Gamorou mér". "Gu morou, gu morou,"
sa káringgin. "Hur á mi so bítli út
i dá," sa ikórn. "Int á de so bítli mér"
sa gummur, "ja ha áti en bulla o
sú sillar o daj ska ja áta me ikórn
tilla. So gíkk káringgin lángur fram i
skógin o mottu en hara: "Gu morou mér"
sa haran. "Gu morou, gu morou, sa
káringgin. "Hur á mi so bítli út i
dá," tykt haran. "Int á de so bít
ti mér," sa káringgin, "ja ha áti opp
en bulla o sú sillar o ikórn tilla o
daj ska ja áta me hara fát. So at
un opp haran. So gíkk un ijenu
i skógin, so mottu un en ræv.

"Gu moron mors", sa ræven. "Gu
ron, gu moron, sa gumman. Hur
ā ni so bitti i't i'dā, frāja ræ
"Tut ā de bitti mēr", tykt gumman
ja ha āti en bulla, i'u sillas, i'
hilla, karafās, o dāj ska ja āta m
opp, ræsmæll. So gikk gumman i'
fram at i' skögin o mætt en
"Gu moron mors", sa vargin. "Gu m
gu moron, sa kæringsin. Hur ā
so bitti i't i'dā, frāja vargin. Tut
de so bitti mēr", sa kæringsin, ja
āti en bulla, i'u sillas, i'höna
karafās, ræsmæll, dāj ska ja āta
ma, græmobius. So gikk un i'jeu
ett stykki, so mætt un en björn
"Gu moron mors", sa björn. "Gu mor
gu moron, sa gumman. Hur ā
so bitti i't i'dā, tykt björn. So
ā de so bitti mēr", soara kæringsin
ja ha āti en bulla, i'u sillas, i'
hilla, karafās, ræsmæll, græmob
o dāj ska ja āta ma, björnsto

41
So at un opp björn. Seun gikk un
i'jeu en litu bit o mætt en häit
o kær. "Gu moron mors, sa häit o kær,
"Gu moron, gu moron", tykt gumman.
Hur ā ni so bitti i't i'dā, frāja häit
o kær. Tut ā de so bitti mēr, sa
kæringsin, ja ha āti opp en bulla,
i'u sillas, i'höna lilla, karafās, ræ-
smæll, græmobius, björnstoit o dāj ska
ja āta opp ma, häit o kær. So at un
opp häit o kær. Seun gikk un ett
stykki i'jeu o mætt en bröllops-
mars. "Gu moron mors, sa bröllops-
marsen, "Gu moron, gu moron, sa gum-
man. "Bitti ā ni i't i'dā o", tykt
bröllopsmarsen. Tut ā de bitti mēr,
sa kæringsin, ja ha āti opp en bulla,
i'u sillas, i'höna lilla, karafās, ræ-
smæll, græmobius, björnstoit, häit
o kær o dāj ska ja āta opp ma,
bröllopsmars. So gikk un i'jeu
en firschräkelit störan galt. "Gu
moron mors", sa galten. "Gu moron,

gu mosan, sa haringgin. Hur ä
sa bitti út i dagfraga gattu. Tut
de bitti mäs, sa haringgin, ja ha
en bulla, iu rillas, ikörn lilla,
fär, ravenäll, gromobüs, björns
härst o här, bröllopsmors o dag
ska ja äta opp mäs gatti i palt.
lägg oss nappas da, sa gattu. Sam
äs de, sa haringgin. So vänd gattu
sidan tve o hugst haringgin i buk
so att alla slapp ut o leva ijeun
Gattu, han fikk ti bittnigg ti so
högst opp po bröllopsbord, mien
sparka som i raven o sträkt him

26.

Berättas af Uthörn Patajini, 174

De va en gong en härr, som
sökt saj dräng o int vild få. Han
gikk po so många stäbber o orlov o int
Ti sieta slut komd han ti ett bänst

48
lönst i skögin. Di ha komi om
dågin en här, som hitt Matti,
han knopp opp po ien. Härn fraga
semm ata kün om de fantis någon högg
kär, som sku kunn ta säg ti dräng.
Bön tykt: "No komd hi i da en
kär, men int velt ja an an vill
ta fast säj. So gikk bön ti Matti
o sa: "Kom mäs nu o gör redo för din
säk. Matti komd mäs o skrapa säj
i luggin. So fraga härn ata honom,
an an vilv ta säj ti dräng o. "Jo",
mies Matti. No va sku du vilv ha ti
lpu, fraga härn. No tykt Matti en
knopp i pannan at heren, när hpetu
kommer. Härn tykt at de va en mäs
värdegor lön o väja int ta honom
ti dräng. Seem för härn ti ett an
bänställo das i markit, o undi tve
för Matti en ginväg o ha humni
di rän, när härn komd, o knopp
ginart opp o ien. Her fraga härn
ijenn po sama säu, om de fantis någon

lördag här, som ska ha ta så
ti dräng. "Nu komd hi i så en
sa bon. So ropa han Matti när
från inn. Matti komd o o skr
saj i byva o så fuller ut. So fråg
härn, om an vil bli hans
dräng. "Va för int" tykt Matti
Hur storan lön, skudu vila h
do," sa härn. En knäpp i
pannan ot härn, när herten
kommer, sa Matti. Men härn
vaga int ta honom utan fo
ti ite tridi ställe, o där gikk o
presis po sama sätte. Då tänk
härn, att den knäppen mo va
gå, hur den går, ja ska nu fo
sk jämk me honom. Matti t
stäl, o som följdio båda ot
härregålv. Matti va duktig ha
han bröt opp bodi stenas o r
bas. Men hur de va, so börj
de lid at herten. Då bläjä
rädor o vilt at an po nogo

45
sku ha ankornit. Han viist,
at, vargana allti brukar var po
en ota hanss ängar. Däför b
han Matti gå di efter färena.
Matti jör som härn b
ta vargana himm o ffrd som i
färfäuss deras. Härn bläjä argor,
men våga int tala nogo bara läst
berömm honom o så, at an va en
duggli här. Efter en tid fundera
härn igen på ti gör and o me Matti.
Han a sitt en björn i skögin, o so
sa' han at Matti, at an sku
gå ti skögin o ta' fast härtu hanss
o ffr den i ställe. Matti gikk o
satt grimmor po björn o led den
i ställe. Sen gikk an ti härn o
sa': "Nu a härtu i ställe." Härn
klappa honom pa axeln o sa, at
an va en kussi dräng, fast an
va räddor ata bara fän. Ti sista
slut bläjä de hälgon o lön sku
ti bitalas. Men härn fundera an

nu þó ein hönd. De fantis das
nærhitu ítt bæg, son va ítt tro
i. Hærru sa' at Matti: "far du tí
dedar bærsæds o fœrsk þá á þ
nom þængas; þau á skyldi mæj
o sð myki. Matti fór o o dund
þó bærgi ota alla kraftor, men
vilt int slæpp in hönum, þara
at an int rogo skyldi hærru þo
Matti tykt: "þor du ja á nozon
ti narra ja; ja á min hærru ty
So danta þau værrigars þá. Það
va hönd fœllott. Matti tí tofel
hönum, so at an fikk hönum d
gor. Þenn gíkk an in i bærgi o
in sákk me þængas o fœrsk þinn
Hærru sat þó táki o sá næst
hönd. Gínast bærja þau fœtisk
á o læmura hela gæln. Nær
Matti hönd þinn, o hærru v
bort, so stáld an tí in stóran
dans. Nu hædd þau spelmænn
o, men Matti trampu taktu

87
Hærru hærru þængskrin undi
fœtloru, o so trampu þau loki rœndir,
so at alla þængana senn út. Matti
tí senn o bærja dila o tjánessna
dæras lœnar, men int mæra hælðor
som þau skufá. Þólv tí þau inngin
tígg, þara bærja dall. Þólv sð þærru.
Matti gíkk in tíð, so mætt an in
fiskar, o de va in stóran, raskor þær.
Matti sa' at hönum: "Du tyks var in
bussikær; vi ska fœlgas at". Nær þau
a gæte in stykki, mætt þau in
þoparslagar, o þau hædd en búlgor
þítill þá þyru. Matti þræja at
þoparslagar, var an skufá vægin.
"Út o sölga þen þær þítill", svara
þau. "Du tyks vara in dúggli þær,
ska vi tá o stó ass i bólag", sa' Matti.
"Þannu gðs de mæj", tykt þopar-
slagar. Þau gíkk senn tí sam-
mans alla tí, o so hönd þau tí
vakor, grœnur æng, o deir va in

heldu í den árggin. Senn hand da
saj hunguraga o saū saj nér brevi
heldu o börja kök. mat í hitilu
Fiskarn an sku vall grifon, o da
sku far ut o fiska. Ginnast nar
us köka, va soppou fardi utan
go vidars. Nar soppou va fardi
komd do in litu gobb opp frau
heldu o bjara smaka. Fiskarn
tykt: ta nu ett skedblad, men
mér. Gabbon to' hitilu i frona
fluksa i saj alt po in gong. Senn
komd Matti o koparslagarn himn
o fiskarn biratta for dam, hvar d
gikk. Du va in dæli kas, sa
parslagarn, ja ska bli o vall, fa
du nu din tur. Dom andor for
ti skogin o jaga, o koparslag
la vatu i hitilu. Po sama sa
va soppou fardi, nar vattus boj
kok. Ginnast komd sama gobb
opp frau heldu o bjara sm

49
"Lits ska du fa, men int mykti," tykt
koparslagarn. Kauratren minn a i sko-
gin o nar dam komd nar hi, ska dam
ha mat. Gabbon to' hitilu for munn
o panta i saj alt me ite tag. Nar
fiskarn o Matti komd himn, va
soppou slut. Do tykt Matti, at
ni a ena dalega kajas. Nu ska ja
bli min tur o vall. Dom andor
for ti skogin, o Matti börja kök
soppou. Nu gikk de presis porama
vis. Gabbon komd o bjara smaka
ijenn. Matti sa, smak lits, men
tar du alt, so brytör ja nakkarn
a daj. Ginnast to' gobbou hitilu i
in klukas o hiskili siva nér i
heldu o Matti aftor. Nar an komd
di, so va dar en storan jarnvög,
o han vilv int slipp i ginnast den.
Ti sirta slut slo han nér den o
slapp in o fikk trollu i nakkarn. Dom
boja slöss rætt antlit dar. O undi tili

50
som dom toist, hør Matti et
klint jerd i knuten. Se va en
prinsess, som lå der o vinka at
Matti, at an sku ferske var hør
Hur dom toist der, lykkas
Matti slå ijal trolls. Ner trolls
dø, slokna alla lamporna (Si der
riktit bussiga lampor.) Prinsess
skjøt sår sum nærmest ti Matti
so at Matti ferd ut heima.
So visa hun var heimas henn
va o to Matti me ti kuzgin
gål. Ner Matti hørte prinsess
himm, so blår an en tokonen
at kuzgin gå lår at honom to
gift sår me datteren hans. Na
fiskarn o koparslagarn o dender
hørn, som Matti tjena hos, f
vita, at Matti va tokon hør,
dom ginnat di o tjena ti sl
o tjena at honom. Ner Matti
fikk si hørn, gå han at hono

en tokon en knapp i pannen, at
an flög miltvågar därifrån.
Koparslagarn, som va dale hør
o lå trolls at opp røppon, slø kan
so at an fōr opp ti himmelen me
hittu sin. Hittu battu ska synas
ännu i mørke kvælar. Fiskarn
slø han so, at an fōr ut ti hafs.
En beind syns ännu dit nojon
stallar. Han lår ska stå rihtit po
kyon, pratar folkis.

27
Berättas af Lönne Petajärvi, Kyrkelätt

✓
Lundohökarn lår dom först a täpki
byggga der som Sjunby stō byggningin
nu a. Me de som kārana byggd opp om
dågin, de blår om nattu nī rivito.
En gåveln blår likaväl ti stā,
o den lår ännu vora kvar i Sjunby-
byggningin. En natt, ner klokkan

va millan álaun o tala, læt
skállona þa börja flýga. Na
dom komu ti Bollita trækki,
en flíkkhases þa ræpa: "Hör
skállona flýgur nú". Þá plun-
na inn, so at de sa pull, pull
þara, men den ander flög ti
stállo, som hörkou nu stás. Sen
satu dom éti þar okkar ti dra
en stén, men iyggiu sku fá stý-
dom; dom sku fá fara di dom
Dom okkara stanna o dar, so
skállon a stanna. So læt dom
börja byggja hörkou dar, o da
de þa gæti þrá. I Gjumlý ska
ánda þa predika i tretifemur

28.

Berættar af Lámm Petajörvi, Kyp

Körslát hörkou a fjör i verð
vari éti klostur. Nummona þ

51
i hörkou o sem ^{þoum} dit þaras o, o dom
fíkkfar o bó ti éti stáls, som hétar
Munkhulla o de á iit als lægt í þau
hörkou. Munkhalla læt a laga at ræj
en under jörðiskor, ^{gætt} o den gættin ska
iit a vari bréðars þara at en hó a
kuna ga i den. I Munkhulla ántu
sajör folki, at a vari en stóran jern-
stý. Nu þa sum förestki sþk aftor
den, men iyggi þa men hitla.

29.

Berættar af V Öhin Þundur, Kríjans

Tör i verðu, nær nyen grasiðra
þar i landi, læt dom a modast gömmu
unda þá hörkilvor o hörkilokkosott.
Þundur stórklokkou ska dom af fyrri
ti Bollita trækki o sækki mäs den
dar brevi en lægisklakk, som dom
kallas ti skállbærsklokkou. Senu vörð
ijun blís frið i landi, læt dom a

* O. b. s. sammet af lagu.

försyftki hál opp den. Fálki
prates, at som a hovi den rien
ti beuatschön, men at der a vor
iien härizz, som a röpa: "Sido
kommer Sjun, storsambou opp
som un röpa. Se, so för den
battus, so at postona flogtz be
seun lartint miis a var vort
försyftki fua opp den.

30.

Berättas af dñst Sjun i Borgo

De va ien ganz tri gamla stu
denter, som sku bli präster, men
int de so late. So slo som saj i
kongratjön o gikk ti biskopp
i Borgo o ba, at an sku gie at
denn nozan tjänt. Biskopp
tala med dem iien o iien. At den
första sa dem: "No min hera ge
de do ien präst i Lappmarkin

53
vill du för dit o predika i sönder,
so för du härt o förti riksdaler o
lite lars tien. Hur po late träs du nu
at du sku himna dit ti rån o gien?
"Ja minas fört me iigi härt, sen
tar ja halldit för pängana", so
studenten. "Jaha, minna biskoppen, sen
här du pängana dñt o härt slit, hur
vill du seun slipp fram. Tysa dagar
du ti nozo". Sen slapp den and
studenten in, o han hert o dñt
talan o fikk gå ut. När den
tride studenten kom in, so fråga
biskoppen, hur an sku vil kom
fram. "Man kyss skita o när härt
ä bryttogor, so biiter man o so gie
man mat o drikka at den, o när
man kommer ti iien biskpa so kyss
man äfver o knallar so der småningom
fram", so den student. "Du här late,
min gosse du, sa biskoppen, du sku
slipp ti präst. Han bli präst, men
den toua ande dag int ti nozo.

Berättat af Läst Sjunde Svesjaby bop.
19/1, 29

De va ien gong ien gäss givars,
 frisa ota maj: "Hau du saja, kurdana
 trär, som fins mäit i skogin?" "Äls
 so förskräktit myki," sa ja. "Nä ä," sa
 givars. "No taller, sa ja. "Nä ä," sa
 givars ien. So gissa ja ga alla
 som fins, men gäss givars va bara
 "No va ä so för träs, som vi miénas,"
 ja. "Jo," sa gäss givars, de fins mäs
 krokoza träs som räha.

32.

Berättat af Läst Sjunde Svesja

De va hieta somar, som de nu
 Chimmans halvna för ti vassan
 svalk saj o stö dör hiela dāgin. Sen
 dā komd de först ien halv bort

andor dāgin den andra. Tuggin viit
 vart dom to' vajir. Triidi dāgin to'
 som i hūs o för ti emidjon o smida ien
 duktiger ankarkrök o band ien tjokker
 tros äflor. Den andor andon lä han sen
 kring ien buliger tjörk. Sen to' han
 triidi halv o band den ene halvband
 i kräkin o fyrd den ut i vattud.
 Sen lä han saj po tis o vānta at
 an stu fū si, vade va, som to' halvna
 dires. Bäst de va so komd dör ien
 tokan ien förskräktiger fisk o to' o
 sväld hiela halv o kräkin, o so farsna
 den dör. Sajkin ti hal den i laun o stui
 iel den. O ota den fiskin hād sen
 hiela kijn fisk hiela somar o hypsta
 so störr va den.

33.

Berättat af Malmström Sjunde Svesja

De va ien gong ien Torngajakki andor
 ien prässquäl, som va i skasmakarlera.

After ien tid tykt an: "Tut is ja
var i skumakarlaran, ja ska bös
i tjúvskólan. Han jóst sa o. Nar
seinn komd himin dærfan, fruga
praetu: "Edu fulladadur nu. Jo, sa
"No du ska fua alt ti iengi, kom du
kás ti stjálu ota mág" tykt praet
"Si kan trost at an iut sku var
ti stjála nogo. "Ja kás ien kás,
arjas þu nákon me iitt þas oku
"Edu kás ti stjál dom", sa praetu.
tykt þojkin. So gikk an þu iitt þykt
þarg þrovi nákon o þoija róp
jölþ. Káin fundiira ien stau
men so gikk an o si. Uludi tidu
fór Jussi (þá hiilt þojkin) o tó
okun o skó rompon ná den o st
den i munu at andor. Nar káin
ti bakt ti nákon o suá, so sprang
ginast ti praetu o sa: "Núta den
okun áti opp den andra". "Ska nu
Jussi vari fram", tykt praetu o þu
ra va kan násta gong sku lág

57
fór honum. Nar Jussi komd ti þræs-
geilu, so fruga praetu, "Kán du stjála
mion". "Jo", tykt Jussi, "ja kan stjálu
va ja vill". "Ja ska stíkt þáinn þar oku
ti kværnu, þu si an du kan stjál ota
dom o", tykt praetu. "Ja ska fóslypt",
sa Jussi. So sa praetu at karana at
dom sku áht iij fór Jussi. Jussi gíkt
fórit o stíkt saij ti háng. Ien grán.
"Ska dæ hángor an nu, sa karana.
"Tut bihyttor vi var ríkt fór honum
mies. Jussi komd mies ienun ofór
i ien andor grán o hánga, som dom
sku fara fórit. Nar karana fíkt si
honum dæ, so sa iendiit: "Dæ hós
vi honum nu, de fóru va leara hauss
kumbet". Hur dom stíkt dæ bihytt
dom far tibakt o si. Uludi tidu tó
Jussi okun o skó rompon ná
dom o stíkt ándana i jórdu. Karana
fór himin o biráttu dedæ fór praetu.
Nar Jussi ienun komd i þræsgeilu,
so fruga praetu, om an kúnd stjálu

rogo vidare. "Jö," sa Jussi, ja han
fort stjäl siggen ota prästens
hann. "No ta' o försyk så," sa präst
Om natten sump so to Jussi o satte
i en stiga opp mot prästens hanna
fönster, o so to han i en dyddor mot
nått från hökquälw o satte den på
stigan. "Ses, nu ä Jussi här, sa präst
ot från sin o stieg opp o slö to den
dyddor, so ai den trilla nien. Sen
gå han ringgen ot från o to den
dyddor o fydd den to i en tomor
gräs på hökquälw, si prästen bl
räddor att an ska slipp. to. Haka
Äfter i en lita tid kom Juss
an to från o sa, "Ja hit ringgen
nu, int stiger an opp därifrån om
si han hämma prästen. Från gå
ringgen ot honom o. När i en stund
gäto kom den riktiga prästen från
o bjera ringgen. "He ti," sa från präst
int du ringgen jüst. Ja den präst
ai Jussi ha varit där. Äfter nogot

59
dagar kom Jussi åter to prästens
"Va kan du ännu stjäl," fråga prästen.
"Ja kan stjäl va ja vill," sa Jussi. "No
de fias i grannsöken i en rikor präst,
han du stjäl honom fatigor, tykt präst.
"Jö," sa Jussi o gå säg i väg dit. Han
gikk ginnat to hokkan o kliev den
riktigt grandor o tänd i en på jän.
När prästen såa dedor i från präst-
quälw, so kila han ginnat i hokkan
o när an såa Jussi, som va opp på
lekktorn, so fråga han, va han va
för i en här. "Ja ä den alevietans
guden ja," sa Jussi. "J, slippor ja
snort to himmeln o," fråga prästen.
"Jö," sa Jussi, bara du hämta hit
att va du agor o hös. "Slippor quumman
min o," sa prästen. "Nej, int kan an
slipp ännu," sa Jussi. Prästen
löt himm springan dos o Jussi
läk aflor o stälw säg läk fönster
o ljdirt. "Nu slippor ja to himmeln,"
sa prästen at hustrum sin, "men ja

mæt ta all manna, vafa af
"No int kan du láinn mig þar hlata
láns hálðr, lánnu nu þággan o
silvorkaunon at mig," sa frinn.
jört sa o. So þatika Jussi sagi i
tibátes ti kirkun. Þar þrættu þer
in me dörn, rípa Jussi: "Du á ier
skryntu, var hís þu þággan
silvorkaunon. Þrættu hila ginn
hinu o sa af frinn: "Kan þrættu af
me þu þu bli útun; me mæt
ta þággan o silvorkaunon me
af hinu annas slippor int þu
hinu." Þar þrættu komd ti
kirkun me þággan o silvorkaunon
þa Jussi komd ti kirkun i ier
o þóga tanpla komd öv stak
ak stienor. "Hj, hj, de tás so o
vafa þrættu sag. "Ja," þu þu int
hyðr, at þu vagn á svenn, v
dragor ti lívs, sa Jussi. "No
de tanyt an, þrættu þrættu. "Þu
hyðr þu int, þu ággan þu

61
i hinu," sa Jussi. Þu þu þu
komd vasa þu ier gáttu o ginn
þakla. "Nu á vi fram," sa Jussi o
þrættu þrættu me ier þu þu.
So þu Jussi ti andor þrættu o sa: "Nu
á þu, o þatigor þu þu bli, o þu
þu an me undi skithús o slj-
þu int dærfan útun þu þu

34.

Þrættu af Sandstórinn Jandi Mordurik

De va ier gongu ier þu, þu þu
ti þu o bli þu. Þu gongu
þu bli de ier gongu storn. So
þu an app i mættu o þu o andor
ti þu i mættu. Þu an va þu
app i mættu, þu an o ríggis so at.
Þu de va komd þu o þu, þu þu
vild, þu an ríggis þu komd so þu
komd þu övrius, at þu þu þu

tá syðman, þara hann skuldi hafa
göra þriðing, sem syðman ^{skuldi} stöðva
föi honum. Þen skrifuðum þau
traktat o rita þomarkað andor. So
syðman at fán at an skuldi hafa
iðli bústnað me þiðtjarn. Þen
sló me þiðta jarn, so va huð
ra o kyrra sá o braun app. Þen
fán, at ein int syðman hafa
nogo geygðor arbet, at de va ein
föi fínt. Þó, sa syðman o þara
sem þunpa vatu. Þi hann a þara
hál i battus þu fástygi. Þan tí
þa o þunpa, so at sviðtlu sam
men iugga blið de nogu minni
vatu. Þo fruga fán, ein int syð
man hafa nogu ti dra ellor
takka, de skuldi hann no göra.
va þar iðl jarnkættung, sem
va attadubbel o hafa iðli, anki
iðlina andor. Þen þara hann f
ti rykk ná. Þan þand iðlina

63
i rampum, at an skuldi fán ei, þar
spituna skuldi flýga. Þen an skuldi dra
till, þara syðman andor andor
me andor. Syðman o de dra fán ti
battus, so at þorlona flyg þara.
Þan mætt ti róp þu jättr, men
syðman jöft int app þonum
þorlona an gá þomtraktat ti þara.

35.

Berättas af Lindgren Pavels Småland

Þe va iðl gongu iðl skráðar, sem
hafa þrið sonur. Þen iðl blið svar
varð, þen andor snikkarð o þen trið
skráðar. Þen kalla skráðar ti þen
lougga, snikkar ti þen þokka o svar
varn ti þen dumba. Þo föi snikkar
föist ut o gá ei ti vandra, o þar
riðkost blið slút. Þen þand þu
ti iðl stóð skó, o þar snýtt an
iðl þar sem fruga, va þar ryki
þan hafa. Þan sa, at an va snikkar

So bá' dender káru honom ti följ
saj. Senu komd dom ti iite iiktit
vát slat, o der bót káru. Dom tó
tit vel imót snikkarn oga at
kvallsnat, o andor dægin so fíkk
arbet. Nar an senu a vari der
vika so sa dender káru, at an iut
hyppot honom lángror, at an sku
gå. Nar an sku bitál honom, so ga
iut prýggor bora iite bót o bá' honom
saja, nar an sku bli kunggroror. "Bá'
dika daj;" da sku de var fult ota
fínartu máternu. So fór snikkarn
hinu me bótu iite, men dom
de ná honom pr vegin. Nar sni
komd hinu, w fór skráddarn at
Hansos riéktit blié o slat o han
ti sama skó, som brodran Hansos
myftt an o ien kás, som frúga
sors yrki han hatt. "Skráddar", svar
han. Da bá' han, at an sku följ
honum. Dom komd ienun ti
slat, o skráddarn blié snytti vel at

85
tájgor. Andor dæ's moron fíkk skráddarn
arbet, o nar an a vari der ien vika, so sa
káru: "Nu bihyppor iut ja daj lángror; ja
vill arlit bitál daj, men iut me prýggor
ja sku gié at daj ien ána o nar du
sajor: "háj kapp min ána", so far om bót
bade bájgor o skógor." So fór skráddarn
hinu, men pr vegin stjál dom
ánuan ná honom. Efter ien tít
ga' varvaru saj' ti vandra, o hansos
mataposa blié o slit. So komd an
ti ien stórr mórkot skó. Der
komd sama kás imót honum o
frúga, va sors yrki han hatt: "Svar
var, svaru han. Följ me manaj
da, sa' káru. Varvaru jót sa o. Dom
komd ienun ti sama slat, o svarvaru
blié snytti vel imóttajgor. Nar an a
vari pr slat ien vika o arbieta, so
sa káru, at an sku fara ga oga ti
bitálunz at honum ien sákk me ien
knyttprúkk i. Han sku ándat bihyppor
va saja; "er sákkin me daj Knyttprúkk,

so sku den koma ota sakkinn o
o dænga, tüss an sku sája: "i sákki
me daj kuyplpuak. So sá deudat
húrn sem: "Dina bryddar a lægg
stjála ná sájt au, va sam a þu
hur ska de int gá me daj sam á
bor. Nær svarvorn fós himun so
so var dom o o stjál den ná ho
Da skrick an: "Ur sákkin me
kuyplpuakki". Kuyplpuakkin
sluá tjúvon, tüss an madist g
tibáks bori sákkin o bórs o as
Si de va sama tjúv som a stjál
Nær svarvorn a fuatt sína o þu
nas sákso, fós an himun, o sam
stádt i ietti stótt kalás des sem
men int fikk ja var me þu de

36

Benattat af Lindgren Junda

De va ién gong ietti rusthald
Sólva rusthaldarn va myki i

67
falviger ná sájt. So va deér ién gamal
mór o. Han va stakor iénun, so at sam
va fast me henna, som un va so stakor
me folki. Ríftor avgon tív so blíc mór
dyg þu sam fyfrod líki i viðhúss. So va
deér ién stórvor úrþiégd tí dræng. Han
tó o skaffa sájt ietti stóp jást o gíkk o
stjúppla þu svágin. Sem eitt an háringinn
tí ietti som un sku víla gora noyonting.
Nær bön sná de, so lítt an kypra hiela
svágin þu nákon. Si kan trótt á háringinn
sku þu skiti i huánn. Drænginn gíkk tí
bön o frúga, om an sku fuá ta den.
"Ganna," sá bön, bara du korgor bót den.
Endor natten fyfrod an háringinn tí okstallt
o sló ígal den stótt okun. Sem stádt an
háringinn tí ríft þu okun o lá ién ykt
i hann o henna. Nær bön om mórón úá
dedar, so sá kan at drænginn, at an sku
korg bót okun, o þu sku fuá skinnu
bara kan sku grópa den fórdars an vándit.
Trídi natten fyfrod an henna tí hátt-
stallt o hana henna fast þu den bót hátt.

Sennu sláft an dom andor hástana
 o fyfð ut dom, leara den som hást
 satu þuá káinnu þan innu. So gíkk
 ti þán o sa', at hástana va utu.
 gíkk ti stallo o syfka grínnu at
 o nar an yppu stalloðóm so sy
 folan me káinnu smót honum
 Þór bli' so ráððor, at an vil
 slá. Senn rá þan at drágginn,
 an garna sku þuá hástana bara
 sku þuá tá den ota spyðki. o
 de sattu fíkk drágginn gó' þóggan ti þá
 þar, nar an fíkk þo rorag o hót o þá
 o t sá. Senn biggáða den káinnu
 at an int sku þuá gó' mís' illa

37.

Berättad af Lindgren Junda,

Fórr i vardu som alla böndor
 bránnvín, so va de þo iett stallo,
 den lyft bránnvínus suá ut ti

Dom a sennu kyfri myki me hástana,
 o de fantis int no go vatu apphyðit.
 Hástan va ríktit duktit tórtogor ogíkk
 o drikka ota suá. So bli' den so fullor
 at den stjól ikull o bli' ti lígga, som
 den skuka vari dyfðor. Folki trótt o, at
 den va dyfðor o fyfð i rían, at int
 den sku fájga, tíss knokko sku koma. Me
 þessa de so þó, at knokko komd sama
 dá. Hástan a int ánnu kúnni myktra
 tálbara líá bara som den skuka vari
 dyfðor. Rakkaru flúad hástan, men ská
 int den no go. An mór an sennu stígg
 hástan app, nar den a savi fyllou ná
 sá. Dom mörögna sennu an den o lá
 skinnfálðar þa den. Áflor iett lítla
 tíð fíkk hástan rígt skinn o víta kúnni.
 Hástan lív senn ánnu o' sáks ná,
 o karana fíkk stólar ota skinnu den
 ss.

38.

Berättad af Lindgren Junda Páula

18/1 29

De va ien gong ien bords, som slapp
 nämningar o bli'e deför so hyggmötig
 Men an kudd int bara ien stuvu,
 to han o skranka nå at iag iett
 Seun sate an iag fram för iett bord o
 papper po dedar bords o sua so hyggla
 Men an kudd int skriva als. Han
 seun o ien dräng, o den börja han
 ti förs. So komd der ien, som va
 hyppa hygg o halm. "Jö", sa bän,
 ska vi fua, födu fuat gie. Ja ska
 skriva ien lapp na. So to han o
 några ristos po papper, iendiell länzz
 iendiell kortars. När karm för
 drängin seun, so sa drängin, at
 an förtö va der va skrivi, o gik
 bän. "No du ä nu fösträktlig
 som int kan bigripa, at om län
 bilyder halm o same kortars hygg
 bän.

II

Sagor

Samlade

Enom Sjunde å och Tunga vecknor

Sommaren 1891

af Selim Perklén

Berättelse af Holmström, Ljunde Nordskott

De va ien gong ien fati bände, som
 stjäl länsmans oker o för ti ^{stör} medden,
 men såld pro vagin. Sen för an lika val
 ti stän o kyfft atsaj gamla prätklador.
 När an komd himm sen, so skikka han
 flickan ien ti länsmann o bjarn hians
 gaffel o kniv o so the huns säga, at an a
 blivi präst o at an viit attirg. Länsmann
 fikk vita at oker hansos va bota o skikka
 ginst bús ti bän o fruga, om an viit,
 hokan rom a taji oker hansos. "Jo, an viit
 ja de," sa bän. Skikke karana ti den o den
 baten o den o den herrguolw, der a den.
 Han skikka o karana dit, o som fikk
 oker tibaks. So bliv bän myki apptätter
 ota länsmann o fikk ien störor bilypning.
 Äflor ien tid komd de ien kinsat bort ota
 länshyfförirgin, o han hös sū saksus anti
 säj. So skikka han bries ti alla länsmannor

i som der s'å rökarna o friska,
int någon vint, vart kuggsten a tag
Den länsmannan, som bär stål okor
så at an int vinst nogo, m at de
i en gammal präst som nu ut som
här o som säger s'å ti vita aetting
befälts länshypodisgin, at den de
prästen sku fyrras dit. Bär sa
fara bara han sku få i en kusk
sku lida honom allti. Han fi
tokon o, o so gä han s'å i v'ay. So
som ti fara förbi i ett aptick. So
an kunn int skriva s'å sa sku
fati lördet kunn toko, men an
rita ännu nogo tokodet kunn fört
gå o kugga de, som sto för lapp
sku han ti in de o. Kuskin
som prästen b' men som s'å i ap
at som int kunn läsa de. Fä
moit de var rät, nar prästen a sku
sölv. Ti sista skit, so gä som ot
äggelsalt, o de to kuskin i s'å.
börja som bilt uå framat o

73
ti i en ägg. Nu suodiet kuskin, som nat
äggelsalt, fara b'kom l'ärona o g'ä
sina distyr. I dender äggin sa de myki
hästos o nar som bränka, so hyft kuskin
för j'äds, at kuggsten va dar. Som för dit
o to den o fyft kunn den. S'å blis
länshypodisgin so glädd o gä ot
prästen störs bilypning. So kunn kuskin
pängstet bort, o kuskin skikka falki
ut o s'å, men inga hita som.

Sen skrie länshypodisgin ti kuskin,
at de fantis i en gammal präst, som to ätt
po kunn kuggst. Kuskin skikka ginst
b'it, at prästen sku kunn ti slots.
Prästen vilt int fara, men moit. Han
sku få b' i i ett v'ärs tis i slots o få
vilt so myki han sku vilt. Nar i en bi
tjant kunn o hänta vilt ot kunn,
sa han: "Der kunn den fört." Ätt
vagon stunn kunn de i en andr bitjant,
sa vi kunn: "Der kunn den andr."
Po de rätto gick de, t'is den s'å. kunn.
So blis bitjantso rätta - si som a toji
pängarna - o full ti bytt b'äkin olt,

at an int sku laga allgi straff
straff at dóm. "Nær, int fœr vi
straff bara vi skaffa hristan hris-
tibekis," sá prætur. Andor nattu
hænta dóm hristan tibekis, og
prætur an lavo gott hiela nœr.
Nær nœr va slút so fyfðr an
ti huzzin o fikk ien dukte.
Senn tykt huzzliga svitu, at
vi nu ha havi ien so dukte,
hiela nœr hær, so must an præ-
fœr oss, innan an fœr. Men
hænt int stœr a hællo, hur
han hær prætika. So sá han
lifjænton: "Nu hær jæppi ien
an nœr, an nœr kan". Sam loo-
monn o. So hær dóm, at an
tæ iett tænt ark i kan, nær
sku gå opp i prædiksstœlu. Sen-
dóm o suaga nœr fœttonna an
prædiksstœlu. Nær hær hær
i prædiksstœlu so sá han: "I dœ,
ska sœ iett stœrt andor i dœ
herrans hær". Sam hær sá de,

75
fœr prædiksstœlu i hær o fœlki bli-
ædda o fœr hær. So de nœr slapp
bær ti prædika. Senn fikk an fœr-
sœn o nœr hær hær fœr vagn-
hær. Tokan hær va hær.

40.

Berættel af Holmström Sjunde Nordens

De va ien gær ien hær, som hær
ien træquæl. I den træquæl va iett
træ, som hær quæl æpøl. So tykt
træquælmæstern ot prækana ein:
"Hur ska vi kær vall sam dœ æpøl,
at int nogen stjæl dóm nœr æpøl?
So sá den ælsta ot prækana: "Ja ska
væl gå o valla". Han sœ bysæn pr æpøl
o fikk. An nattu so orka han int
hall ien vakiger bara comen. An
monn senn va iett æpøl best. Andor
nattu vild den millereta prækan gå o
valla, men de fikk me hær pr sam
sæt. Iridi nattu va den triid prækan

it, o han va quäpassligar. Sklok
Tolv tida sira de i luftu, o så
de ien fogel o nagga me rökken
Pajkin chyppt me fylligessan, me
loss hann iett fjädr, o so va
borta. Om moron fylligast fjädr
kunnin, o hiela hävs tykt, at de
so va miöra vart som kunnin
So tykt kunnin: "va gör me de fjädr
men sku jo fua fogeln, sku de vor
So skikka dom äta fräguälsmäst
pajti it o syfta den, o han fikke
gräggas ma. So mygtt an ien
skökstärns. So täkt an skitta
men raven la, at an int sku sk
Han sku gie gån med at kunn
Han skyppt int hälsor. So så raven
du nu kommer över skögin, so ho
du ti torn väskis. I de iena läva
hantit o kunnit, min i de ska du int
utan i de andra. När pajkin komd
so tykt an: "Ja sku nu vor tökagor
i de däliza." So gikk an i de bälst
läst i sus o däs, tios päggas va

77
So fikke an vänd om o fara himm tillä.
Lum för den andor pajkin it o syfta
fogeln, men de gikk all dälis po sama
iätt för honom. Äfter ien tid för den
tridi sin tär o han mygtt sama ras,
som som andra. Han lyft raven
o gikk i de rökken väskis. Andor
dägin komd raven ti honom o så:
Nu viit ja, vor fogeln ä; den ä po de o
de sloto, o me kan du fua den, bara
du ä der klokkan tolv tida po natten,
när alla sovr. Men der ä i ien fäls
trabur, o der ä ien gullbär brevis, o
du fua int ämsa den i den, de börja
den skrika. Pajkin tykt, at gull
gull ända o tö o ämsa fogeln i gull
bärn. Då börja fogeln skrika, o falki
vakna o tö honom ti färga. So
dömdist an ti dyftu, men me de
undantägi, at om an sku hitta den
härn, som sku spizga, so at vörst int
sku fua fast den, sku kan fua läva
o fua fogeln ma. So komd raven

ti hounen o sa: "Så gik de nu
du int kund lida mig. Ja ska än
ändå gie at daj ruas. Po de o de
fins hatar, o klokkan tolv po
han da fua dem. Den här iin
ladsal po sij, men brevie lig
iin gullsal. Lagg me int gulle
fai da gäs de illa fai daj. Men po
orka int hålla sij, lora to orate ga
pa hästen. So vakna alla drakear
o knieje hounen. Han dämdest
ti dyppen, men om an sku
den nättast prinsessan sku
fua läva. "Där här du de nu
saron ijem, men ga me ti de
slots, där leas prinsessan kl
tolv. Du ska gie ot henna äin
so fölger du ginst mestdij
du fua int släpp in henna
adje ot föaldare. Pajkin ot
int ijem hålla sij, lora släp
henna o so blie han ti fagg
Dum dämdest hounen om ti dypp

79
men me de fästihalle, an om an sku
henna skaff bort bärge, som va utan
fai kungens fönster, sku han fua
läva o prinsessan va. Han arbieta
i så dagar o fikke uppinting bort. Sen
kund saron ijem o sa: "Så gä de, nos
men int han lida, men lagg daj me
ti rova ska ja skaff bort de. Om
moran, nos folke stieg app va bärge
borta. So fikke pajkin loras fikke prin
sessan mestdij. Men so tykt saron,
at som sku gä o skaff so hästen o
fagden himne mestdij. So gik de
ti de slots, som hästen va. Saron
blie vte o bā pajkin sija. "Här ä prin
sessan, men ja vill si, om de ä den
ästen hästen o. Sen sku han stieg app
hästen o gie houn ot alla o siet ot
prinsessan, o me de somme sku han
rykk henna app me o spora hästen,
so sku den fara so at int vads sku
fua fast den halden. Sen kom
dum ti de slots, som fagden va i.

Nu sá' rævon at þajkin, at du
sáir. Nu hoi þu den rættu hærte, nu
þu vill sá, om du á den rættu fæ
o. Þajkin jost sá o, o mar an fæ
fagolu, so gá þau eþorana at hær
o fæi sína færs. "Nu ska þu ánu
gíe dýj góu ræis," sá' rævon.
Ska aldr þyga rævon dærs fæ
gælgan, o so ska du aldr sáta
þu rævon hælótímbr. Men þu þu
glömd dæmder ræidana. Nær
þu hær ti dæmder sama værshu
so sku þau brygder just hær.
Han bitækt sá, ien stæm, o
han þær þu fæ brygðana. Þu
dæm fælgas uat þu o hær
ien skog. Þær vilu dæm sá,
ien hæl o þu hær ti sáta
hælótímbr. Þær de va so þu
dæm in þu o hæl o fæ
bæti þu ræsson o fagolu o hær
ti hær þu gæ. Men fagolu
iut o þu ræsson gíe o hær

81
iut. So hær rævon ti hæl o bryg
bæklændis in o sá: "Hær dýj fæ uat
ræsson min". Þajkin jost sá o, o þu
sáttu slapp an app. Þu gíe an ti
hær þu gæ o þu ræsson blié gæ
o hær hær áta o fagolu ánu.
Nær de þu blié hær, hær bryg
dæm ha jost, so blié dæm hær, o
þu an fæ þu ræsson.

41

Berättat af Holmström Grundet, Nordmås

De va ien gong iut bærsuæd o iut
fatit fæ, so hær nær væm.
Þær fatiga fæ hær ti sær o dæ
þu hær hær Hæli. Dæmder þu hær
þu hær þu hær, hær dæm ska hær
stæla bærsuæd fatit. "Han áta app
ier, om mi fæ dæ," sá fæ dæ. "Ánu,
þu ska vær áht uat," sá Hæli, "nu fæ
þu dæ. Han jost sá o. Ouer an hær
dæ, so hær bærsuæd hær þu, at an

shu for o vattna häften, so länngi lör
rudd va borta. Han for o vattna o
men for himm me sama o to häfte
mellaj. När kärsrudd komd himm
sprang an ginnat mäs to strann.
slapp an iit - si han bödd po ien
holma. - Der röpa han seum; "Helli
ha du taji häften min?" "Jo, nu to' p
den", sa Helli. - Si iigga va han rād
mies, när iit trolls slapp bora ti
strann.) När Helli va i trolls stygg
rudd han at om hadd iete vakert to
ata bora gull o fjäddor. So gikk an o
bora hōl po millantaki mite for di
ras länng o släft vatu mies ginnom
hōl. Gabbo stiz opp; tahi tākiv, o
gumman. "Int a de i vorden lāhi, o
gabbon o somna ijemm. So röpa qu
man andor gannon, o dā stiz gō
opp o to iit ana tākki olā de qu
tākki ti toka brevi spism. Helli
seum o lagn hōl atōrd po millantaki
o fikk tākki iit o for sin vāg. Men
gabbon vākka, sprang an mies ti

83
o röpa: "Helli ha du taji tākki mite.
"Jo, de ha ja jōrt, sa Helli; o iigga
thund trolls gōra ti den sākinn. So
tykt Helli, at de shu var brā to fua
grängvākken o mē bonom. Han gikk
ijemm ti trolls, o dā hōl häringgin
pua ti grädda brygg. "Stick du nu noga
brygg, so länngi ja blundar lito, tykt
gumman at Helli. Han jōrd so a,
men häft va, so kniep an vākkan
undi lōrd o sappa i vāg. Bārs -
rudd for ijemm ti strann o rāpa
Helli ha du taji min grängvākks. "Jo
sa Helli mātōr. Nu rudd Helli at trolls
hadd iete svart ata gull o dōdas kēia
i rāvon po bonom. Tēn natt seum
so for an dēt ijemm o brōja bora.
Men dā skrambla sabbeln, sa at trolls
vākkan o fikk Helli i vākkan a dā:
"Shu, nu shu du lēi anij o mite frā -
man ti stick". So tēmsa han hä -
ringgin ti stick Helli. Tōlv for an
dēt o bjūs frāmm. Men gumman
fikk iit an po noga cāt to passu

gro greslon. "No dätin em ier for
so fuis ja si, har em vil ha d
sa Kalle. Käringsin jörs sä o. S
tö'han ginaet o skutta in henn
o sat tappom föri. Lem kila
hinne o tö sabbden muij. M
bärsuats komd hinne, so hit
han int gumman lin, men iyg
brödd an sig an de, so lätts at
hi va i sin. Dam börja ginaet a
o bäst dom uat, so hita dam
pärln i stieki. Bärsuats fund
basifän den a komi, men so t
an, at em a häri den i stieki, na
em sto brevi sin. Bäst dom
uat lemm, so em han, at de va
Käringsins morrona, som dam
wa. Dä bli' hanseflätar, at an sk
till o vild svinnin.

42.

Berättat af K. Nyström, Spender, Nordre

Tingorger va de iite fattet for

folk o dam hatt iin pojki. Aftor
iin tist bli' gabbon deff. Gumman
börja sörga seum, hur dam sku chui
ut sig. "Ä, sörg iint", sä pojkin; vi
hät vi gammol "brunti" kvöränne.
Ja ska far ti musknan o sölg den.
"Va ma du fua föiden" sa modren. "Ä,
sörg iint, tykt pojkin ijinne. So fiau
ti musknan, o nar an komd dit, so
komd dar tri herrar o sä: "Va stä du
har som iite ana spitäket; lagg
hott daj me dendar gammol kukan".
"Den hästen ä iint att dar, som den syus",
sä pojkin. Nar fär min hatt den so
skitdunkilvorpänges, men em skitor
den barn kopor. - Si ja hä iint ruat ti
gi o den so myki uat, som den sku
buor fua". "Ja, si du som den göi",
sä iin ata herrana. - Si pojkin a
sati ropaspänges i gröpana dar bäk, som
hästen hatt, nar den va ar mågon. "Va sku
du vilu ha för dendar hästen", fruga Herrana.
"Trihundra rubbel", svor pojkin. Den

tó o gá hundra rubbol tímanus o hogg
háttu. Dom sku æn túras o há den
vár vins matt. Íén ota hárrana
den företa mattu, o han lá, æt stalla
drängin sku gic' duktit mjöldrikku
o hábra at den. Leun sku þen sáta
riént lákan undor, at int fjággau
sku skiltuss við. Æn undon kom
hörmu ti stalla o sku tá fjággau, und
ingja fantis dar nogo baru skit.
"Þa tífst æn, við skia int tala nogo at
dom undor," sa hörmu at stalla dräng.
So fjággau háttu den undon mattu ti
den undon hörmu, o dar gikk de þa eum
við. Íridi mattu fjággau den ti de
tuiddi hörmu, o dar skit den o þara
vauli skit. Þa eum dom, at þa
þa drögi opp dom o biltuþt ti stalla
hörmu. Þar dom þá þa þa þa þa
sa þa þa þa þa þa þa þa þa þa þa
i vardu þis þa þa, sa hörmu
"Íén ággols láris o den ota gó sá.
"Þi de þa þa þa við, sa hörmu;

87
va kottar den. "Þi hundra rubbol," vora
þa þa. Þa dom þa þa þa, at
dom sku gic' hundra rubbol tímanus
o þa den vor ein matt. Þar vör þa
þa i þa þa þa þa den app alla þa.
Men nu va þa þa þa, at dom
int tala æn de þa vora, þa vör
þa þa þa þa þa þa þa þa.
So blið dom æn o þa þa þa þa
þa þa o þa þa þa þa, at dom þa,
sa þa at undon, at nu sku tá þa
þa þa þa, æn æn a þa þa þa
þa, o þa þa þa þa þa. Þar
þa þa þa in, sa þa þa æn blið
æn þa þa þa æn o stalla þa
i þa at þa. Þa þa þa þa
þa o þa at æn þa þa. Þi þa,
nu þa þa de æn, "þa þa þa. Men
þa þa sa: "Þa þa þa þa þa,
æn æn þa þa þa, so þa æn
þa." "Þa þa þa við, sa hörmu,
"va kottar den." Þi hundra rubbol, vora
þa þa. Dom þa þa o, o gá
hundra rubbol tímanus æn. Þa þa

tó den fö́rsto sló i jal alla krak-
 lemm fö́ryggt an blivna i fíþpan,
 men inga fíkk dom meir lív.
 So sá þau int usgo at dom andra,
 ga fíþpan at dom, o dom jórs þa
 sama sátt. So fór dom til báks þa
 þóþkin i þeim o skuggi stíyk at þa
 Har dom kaus dit so sá þau at
 muddom: Nu ska þa dviðas aara dy
 o gár dit i stamkúrn; sátt du ið
 lákan þa mág. Hon jórs sá o. Þa
 kaus dom górn at ið dyddor, men
 ið horn skuggi dom andor górn. Þa
 gíkk o eitt sá þa skíta honom i y
 gona. Þá lykkas an þá iðna þa
 i lúrn, o me den stakkt an dom
 iðn aftir andor i sárn. Þa de
 blið þóþkin fí o skaffa at muddom
 þággar, so at me kaus lara þa
 ti dyddidágin.

43.

Beitit af H. Nýbolum, Ljóna, Norðna

De va iðn gongu iðn lánsmann o

89
 iðn þrást, sama lúð öv or matten
 þa iðn gæsgivsguð. Om kvæðn
 sá dom, at þau skuggi þa þa, va
 dom skuggi dromma om matten. Om
 muddom sá lánsmann: "Ja dromd, at
 min rumpa va justorvittilítet. Trákk o
 at du va jussom iðn kypfagel o
 sima i tráki. "Men viét du, va þa
 dromd," tykt þráttu. "No va dromd
 du þá," þuiga lánsmann. "Ja dromd,
 at þa va i abgrund o gítti sá av
 o an. So fíkk þa skítis brúskon, men
 hita inggínting ti toku mág ma. Ti
 slút slút so sá þa i iðn knut toku des
 vándimönnor o lánsmännor, blan aux
 va du des o. Har van þa kaus daj, so
 to þa daj o toku mág maddaj. Þau
 kattu daj dit muddor lúðs.

44.

Jaga. Böle

De va en gong en þomuzg, som hadt
 tri synir. Þau skuggi annar þa at

o sek sá; mahoro fá or borta i tr
ár. Ner tri ár va framgádda, so sk
ka kunnin búi átt dom, at dnu
sku kom himm o fá sá; mahor hin
ma. Ner dom va þu himmædju,
sá to dnu matthæstor nar tvá
trallpakkor. Ner dom an suovin rétt
semm, so glömd den áletu hnekon
sua. So tykt an at dom andor, at a
sku fas tiláks átt hnekanu. Ner
an komd ti, so stáls an sá; i forstun
o hýdist, va dom tala. So sá den
yngor at den áldor, at den yngsta
á en vakor kór. "Jámen, hui hui
en grívoli olykko þu sin heðersda
tykt den áldor. "No va skui de vara, ty
den yngor. Nar an vitu brevi bórs
áttor, so fás an fallsvíkon o fallor o
slár sönnor átt. "No fins e int naga
bát fós e," va sýttu. "Jó, hana dom
skor an i vinstormanns fingurs oðr
þu tri blóðdrappor út, so blís e
brá. "Jámen, den áldorsta va o
gríftit vakor kór, sá den yngor. Jó,

91
men an hús en aváror olykko þu
sin heðersda. "No fins e int naga bát
fós e," sá den yngor. "Jó, hana hana
skors; hger lang fingur, so blís de brá.
"Den áttu va o in vakor kór, sá
den yngor iennu. Jó, men an hui en
grívoli olykko þu sin heðersda," sá
den áldor. "Va á de hui e int bátar,
þaga den yngor áttor. Náj, iuzga hui
e bátar. De hnekon in vng o áttor opp
an, nar áttor áttor. So gíkku in átt
sua hnekon o vng áttor hui; o
nar dom komd ti, so vís fásan at
den áldor skui gift sá; ti fós. "Náj,
þappa sá an vi skui liggu in yngsta
gifta sá; fós. So gíkk e o. Bróttu
lúaj, o hui an áttor vi bórs so gíkk
an fallsvíkon o full o sló sönnor átt.
Bróttu aprang djímt ti o skó
an i vinstormanns fingurs o slátt
tri blóðdrappor út, o so va de brá.
Sinn vís fásan áttor, at an skui
gift sá; Men an rá, at e va

andor bröðrans túrn. Bröflops bláj,
o var bróðran sku eít sá j vi her
o äta, so bláj an so tómsr, at an
at opp bo skidos ofat, happor o
onit. Da sprang äteta bróðran ti
o skár an i htor kaus luzzfing
o sláft blót üt, o so va att brá ijin
So sku fäðran há kan ti gift
men an rá: "Náj, rá ha de gát
minna bróðor o rá gá e fós māj o.
Was ja äter kombor en vey in o at
opp māj o de kan int bātes. "Náj,
gá bora, ja vossar ask fós e", sa fäð
Han skikka üt mititeror me häter
hundar, at dän sku slá i mit vordj
Men e atappa nippinting, vordjin kom
bara. Senu fikkmölv en häit o huss
o ríð undan vordjin. So red an o kom
ti en gumma i skóðjin. Ata ennu
fraga prinu, om un sku kun jölp
"Náj, va un men ja ska gá en bāter
häit o en bāter kunu, ríð ti min
andor eytor. Ner prinu komd ti,"

93
fraga an, om un sku kun jölp an
frán vordjin, "Náj, sa un, men ja ska gá
en bāter häit o en bāter kunu, ríð ti
min äteta eytor. Ner en komd ti, sa
fraga an, om un sku kun jölp an
fós vordjin. So gá un ot an en
kapp o lá an sája: "Nél māj o slápp
māj o slápp māj ti en anu hand." So
bláj tar en ätbor sá millan vordjin
o prinu. Senu fós an hinu üttröttor
o gá kappon ein ot kamarjompun o
sá at un sku livar den val. Senu
gikk an opp i en kamor o bād alla
sina hundar fast me en pilars fogalv.
Sölvor kasta an sá aktmatlagor i
sändjin. So va vordjin tar o fós káft
sá ti en kinnu o bjert ota kamar
jompun kappon. Som un fikkk
kappon, so va un djírrat fírvandor
ti vargo fós opp i hörru kamor.
Me de rana so rísa hundana ti,
o pilann full skull o sló vordjin i
jot, en blá bláj bora hólur, att an
gikk söndor. So stéj prinu opp ota

Lúndjinn o sá' at vordjinn. So manng
 gongvor ja a fori unda dáj so tiggv
 su kar ann o han int gör at meij ar
 Bait e va so flög blou app ota
 galos o flög grinnu i brigt. So
 ann kunnus hals, som an fikh ota al
 eythan va so en flasku o so ann va
 de páchrivi at ann an sku bli ska
 gor ota vordjinn, so sku so smörgas
 me de inn va i flaskan. So heft
 dom út klóndennu o smörga
 so so blú ann frískur.

45.

Lúga Bölv

So va en konung, som gá' sig
 so jakt. So komu e inn at en
 fítrallagor prins, som sam kalla
 for "Grákappa", o fraga ann an sku
 fá de, som sku komu inn at kinnu
 i pórtu. "Lú" sa kunnjinn. So han
 fítr ^{at} e ^{at} klúttu rakka, som atti brúka

kom inn at en i pórtu. Nær ann komu⁹²
 kinnu seun, so sá' ann, at ynggsta döttru
 komu so va i pórtu. So blíj kunnjinn ang-
 sligor, meun meunist gé döttru ein
 bara at Grákappa. Grákappa fítr
 ann, tí som ann hadd sít fítrallagor
 slót i skóðjinn. Om meun seun
 skue ann sís best o sá' at ann, at ann
 skue fá sís all andor stállor, meun út
 meun en dukka, som va so galos. Nær
 ann a fori, ostra int ann kall sá' ann
 lyft so dukkan o sá' ota va "Grákappa"
 tes. So hadd ann innjinn meun meun
 meun meun int. Hinn gá' sá' út tí
 vandra o blíj jift meun en prins.
 Fírsta bænd som ann fítr, va
 Grákappa o tí á kenna o skóð
 meun ~~at~~ ann meun blás, so at
 e skue sís út, som ann skue a áti oppe
 Bölv. Andor bænd, som ann fíkh, so gíkh
 e so sama sáti meun. Sann sáti vakt övur
 ann meun vaktu som ann o nattu, o
 so va Grákappa tes o tí bænd. Nær ann
 skue fá tídi bænd, skue kunnjinn vaktu

solo, men om natten komna konungin
 in i en tungor sömn. So va Gräskapp
 o to bär o stoppan ijem an blor
 mun. Sen va de indjin anan
 ta lirs av an som nu at opp bär
 sin. So sku kom hugg makkan av an
 men to kom Gräskapp ti o fraga
 an: "Va sa tu undi lukkan min"
 "Ja va indjin tigg an lora daj den
 förbannadi Gräskapp. Me de samu
 som an sois sa blaj an den natten
 prins, som fantis - Han slapp hela
 fullindjia djinaol. So fraga an at
 konungin an an vilt a' bänom sin
 tikakt hällor holl enna. Konungin tykt
 atian to bänom sin. So fikk Gräskapp
 an ti gimäl at sa. O nar konungin
 komd himur, so hadd an bänom
 sin i en grunor vagn framför slot

46

Tunga Böle

De vatit torjafalk, som e en gong

komd en prins o tjara nattkonstör.
 Han fikk o. Om natten kom blaj tor-
 jafalktrun sükör o sku foga bär.
 Torjafalk för att en gumma, som ska
 kom ti o följt an. Nar gumman
 komd ti sa an: "Se ska jölps o de
 ska se, för an ska foga et vakert
 flikkbörn, o de ska bli en prinsessa
 av." Sinon blaj lirs o tykt at an
 omäglit, at an sku bli en prinses-
 so som va at sa rizza ständ. So
 höft an o bär ^{a la de i mack} sen o hadd de
 i en a. Akin flpt en ti en kvörn,
 o mölvarn ti opp akin o sa i den.
 Nar an sa, at e va et vakert flikkbörn
 i akin, gick an djinaol ti gumman
 sin o sa: "Om tu sku vilt va ja a hilla
 i de, sku tu bli sa glädder at." - Li
 mölvarfaltji hadd int vago bär int.
 "Ja a hilla et vakert bär i kvörn
 rännen," sa an. "De ka vi ta ti os
 förtörviter o förtör opp e." Mölvar-
 faltji hadd en en ti os va fantom

är. Senn bejgnt un gä vall me färden
i åkom. En då, var un va ~~tes~~ o sm
föi säj sölv, so komd sama prins a
kandos one vadjin o bejgnt språk m
un. Mer an fraga va un va föi en,
sa' un, at e vari en prins som a sato
i en ark o hasta arkin i an, at an
sku ta' lios a un. Senn komd e en
mölnors o to opp un föi an o bejg
foster opp un. So blaj prins so lo
gor o föi in ti mölnorsfaltji o käft un
ijenn. Senn fford an un luzzt in i
blaka-skodjin o let spik opp un om
trå trar. No askindra int an, at eig
lior gikk straks so audor sidan - Si de
va riktit luzzt vador. Tär lö ut säp
utenfri jurt o evaja o faltji so säps h
e usphliga lets, sa en kaptin at beäthn
in: "Vi ska föi i lann o rida, va de
som låter so illa ti opp i skodjin
Mer tom komd ti so to'ist un nös
foidist ombäl pro säps. Nu va un
it märkt vakor flikka o kaptin va

99
ojftr orku ta un ti kustru at iaj.
Kaptin bätt un i samma stä som
kandjin, o mer an komd himen gikk an
djennat ti kandjins elots iaja at an
sku gift säj - Si prinsen o kaptin va
rijolit góa vänner. - So bjera prins
ti föi in briden kassess. Mer an flikk si
un, so vilt an a un ti gismäl at
saj. Kaptin gä un o at an, o so gift
prinsen säj me un. Tjzga känd an, at
a va samma flikka, som an vilt ta'
lios a. Men un gikk allti me vantar
pa händren sin a. En vora un, so
sa' an. "Hä tu min vän, va föi koster
vantar so händren allti. So vilt un
int saj föi an, men ti slut snodit un
änds. So berättu un föi an un hela
sin levnas historjo, hur e tvan en
kär, som a käft un, var un blaj
ffddor, o hur den kom un sku
dränjk un. O var un komd ti ställe
som un va apparitador i tre, so
to prinsen säj so at an dffod so plattjin.

47.

Ingvi

De va en íþakflin, som gift eij
o þó ein ungva frin mullij út ti
löss. Han bruka far so langor ríð
at int an hann bara en om árd. So
lá an en gongu seinn lánngi í smátt
So tykt kaptin at frinn ein, at tona
gá i laun o sparsira lít. Nær tona
komd i laun, so mista an en. De
in jórdgobbs, som tó en. Hinn va
sú ár tar i en jórdkúlo, nær jórdgobbs
För vi komor för kaptin i laun þa en
stállo o röngd ein suaka. För vart at
fikk frinn út bór, so at en kaptin
Millan áton o tolv slapp en vís dæ
út o sparsira lít. Nær en enn va
en dæ út, so hof en at e smátt
dikason^{me} áton i stann. So sprang en
djúnaet ti, o tó va enn ennas tar.
So skynna en sá ti slipp ein
at int jórdgobbs en kom o ala
jel tom allihöp. Nær en komd

101

ombát so hladd en þu eij hladd en.
Si kaptin kapt tom tar altrenn en
mista en. Bást e va, va jórdgobbs
brann strann o vinskas o skrekur,
at en ska tilbaks, men en varar
at en int kombor. So för an appätt
e áldta bórns o loov kapt e i sön
ann en in sku vart en. Men en
sá bara, "Kapt! ann du hoi lurt."
So kaptu an bórns i sön. Men en
för barn. Seinn för an appätt tom
andru o kaptu tom alla i sön, bora
de uppgata lánngi en. Men ingva
för en tilbaks bora út en en
inn.

48.

Ingvi

De va en gongu en bórns, som kapt
tri synor. En dæ enn dæ en áldta
at fæddan, at en sku vila a út ein
arvslatt. Han sku för út o sþk ein
lykko i verdu. So fikk en o o gá ríð
út ti vanda. Nær en a gatt en

102
bit, so mptt an en gabbo pro
værin, som fræga vort an sku ga
"Vilt o sþk lykko" sá þæftjin. "Gæ"
at mæj þæftjina dinn ska þa gæ oðj
lykko, tykt gabbon. Þæftjin jöf
sa o. So gæ gabbon at an et bört
o an sku bora þæftjina: "Bört o
app", so sku an fæ gæ mæt. Senn
tö þæftjin bört sitt o fæ o sova
i et þæftjinstæll. Om nattn senn
þæftjinnar at gabbon sin: "Vilt þu
et dylt bört, vi ska tæ o lyft
me an. - Si me va bora þæftjinnar
Om morin, nar an etig app tö an
e bört som þu stælt at an o fæ
þinn o stælt e i silu. Senn fæ
an út o bæ mæftjinnar folk ti kalas,
nar alla va tæ, so ræpa an: "Bört
dylt app, men izga dylt de nazp.
So bæ den andor senn, at an
sku fæ sin asvalt út. Han ska
o fæ sþk sin lykko. Nar an gæ
so mptt an iþinn senn gabbo
ga værin. Gabbon fræga o ata

103
vort an sku gæ: "O sþk min lykko",
tykt þæftjin. "Vilt tu gæ at mæj dinn
þæftjinnar, ska þa gæ at dæj lykko. Tu
ska fæ en ænn, o bora tu ræjor: "ænn
slæ app", so gæ den at dæj mæftjinnar gull-
þæftjinnar. Þæftjin jöf ræ o. Hæga
at gabbon alla sin þæftjinnar o tö
ænn. So fæ an ti senn þæftjinnar
stæll som börtan o vilt an nattn.
Undi tæd an vort, va þæftjinnar
o ænn ænn at an. Senn tö þæftjinnar
gæ en ænn i stæll. Nar þæftjin
vænn, so tö an ænn o fæ þinn
o stælt den i stæll. Senn va an o lyft
alla sin vænn at þu sku kom
si va an a fæ. Nar þu kom
i stæll, so sá an: "ænn sþk app,
men ænn stælt tæ som en ænn
þæftjinnar, o izga ænn an app. So vilt
den yzsta þæftjin a et sitt ænn.
Han sku o fæ út o fæ sþk sin lykko.
So mptt an at senn gabbo som börtan
þæftjinnar. Gabbon fræga iþinn ata þæftjinnar
vort an sku fæ. O þæftjinnar min lykko

i vord, sa prajtin. Ge' at maj di
pajzo, so ska ja ge' at dij lykks,
tykt gobben sjeun. Prajtin ge' o.
So fikk an en ^{kom goden kalle t. knuppråk} knupp
bora saja: knupp dansa, so dans
den o knupp sla, so sla den. So for
an o to matthvorten po sama
kroj som broddon huss a vor
Sas to kroj o mör igenn o önd
knupp at an. Men nas prajtin
na, so rapa an. "Knuppråk vor at
"I komon, sa knuppråkin. "Knuppråk
va värksam po den som a ffre daj
sa prajtin. Knuppråkin po kroj o
o ti sla. "Knuppråk va värksam po
som a taji. Bror mins bords. Knuppråk
po kroj o mör sjeun o sla
tiss en anodret ge' fram bords. Knuppråk
va värksam på den, som to
bror mins asnan, sa prajtin. So
fikk an att rummans o for himen.
Sas stals an bords i lätu o bjöd oss
vänner o främan ti si va an hat
So sa' an: "Bort dukt opp". O bords

105
duka opp tom alla leanta rätton,
som fantiet. Nas tom alla a ato
so for tom ti stallo. Sas sa an: So
va sla opp. O Asnan slo opp gult
pajzo, so at e small i and o vörjin
boru. So ska tom for ti o plask
at sa' men ta sa an: "Knuppråk va
värksam. Knuppråkin ti o maut an
alla o inga pajzo fikk tom int.
So blaj an so rikor nas an fikk
börrens lykker na, men tom blaj
fatiga.

49.

Tuzi Bäle.

De va en gong en konung, som hat
en slaktark, som kallas ti "Thoromatti".
Han skikka honom i ett arand att
jät. So va an i sin ar kost, förm
an komd himen me jätu. Vas a
tu vori so länzi, fagra tom seun a
konung. "Tut a de so länzi", sovor an, o

so slä an nör den pr fastastin.
"Va ska vi nu gå till ti gärra, na-
tu va so luggi äti gärra; tu ma-
gå ti kälven äti ete ämbor vato
sä kälvtj. När an kät vato
äti kälven, fikh an en gässa i ä-
bort. "No nu moit ja få en görr
prisan, när ja kombr himm en
gärra", täkt Skoromatti. Men
sä, "Bor ja slippor i kälven ti käl-
ska tu, boru äti ämbor o säjor äti
få äti va tu bikkor. So puska
ti gärra o äti, at ämbor sku
sökt gå o an sku få äti gå. Nu
an komd himm, sä toni: "No äti
o gå fört, so gå o bora väd. H-
jänt so a, o när an komd ti
vadarädd, so puska an äti gärra
o äti, at äti sku gå söltor, at
an int sku träng läa den. När
frånans bikkor kom in o slambor
so gikh alla, sam fantis i slott ti
fönter o sia. So komd kundin en

107.
döter, o nu komd ti o sä o i fönter.
När Skoromatti så prisan, so äti
an äti an sku bli kälven o an sku
voro den sama, som sku bli o görr
nu. När äti ä a framgä, so fört
prinsessan äti fätor. So bikk kundin
alla sin vänner o bikkor ti slott
ti förtka få reda på kälven för.
Tom sä en, när alla a kom,
barns pr galos o äti gulläp o ham-
at e. Den äti bikk barns sku
katta äti, sku kallas för kälven
fär. Men barns helt barn äti o
katta de int äti äti. Andor äti
bikk kundin äti folk ti slott, nu
nu bara äti äti äti. Barns
sättit äti äti äti gå galos o äti
äti, men e katta äti äti äti.
So täkt Skoromatti: "Ja ska o förtka
gå ti o sia". När Skoromatti komd
in katta barns äti äti äti äti.
"Va ska ja nu göra en kundin; ja k-
äti äti äti, boru hä kälven äti
förtka

ti for o slá i gal oflá den bästa
Lenn for man lágg tom allatái áinn
for hieðu o sig ikápi den. Tom jórt
sá o, so fíkk staldrándjin for off
út tom ápu o hait ti tom. Ne
tom lá tar i áþbottu den, so tykt
prinsessan: "Hors i Herraus fíer, va de
ja gora au". "Lög int minn væn," tykt
Skoromatti, "tu hás en sakor væn. Tho
matti ónska ti gæðu o Guð, at e ska
stauna en stóru o smíu framfor
jins slot. So ska hieðu flýtt app po
o slá rónður. Nar e va jórt, so ánt
an ápuu tíu gæðu o Guð, at e
ska byggas en stóru bygging. Nar
Lenn fíkk byggingindjin færdi, ónska
að en bró ska byggas millan þu o
kundingins land. So ónska an ánt
kundingins silvor bágar, at an ska þom
ti. Nar an a fæti an, so rétt an
ti en stóru málti o ljótt kunding
o o gómt prinsessan undan. Nar
kundinginn den satú brevi bóro o at

109
so sa an numrona þu ein silvor-
bágar. Já þaga kunding: "Hú stó
e tí, at min silvor bágar á þar".
"So á indjin ómáliket e, kundingins
dóttir á o þar," sa Skoromatti. "Þoffu
fram un," sa kunding. Nar prinsessan
þom fram, so tykt kunding: "Va ska de
luty's". "De luty's indjin tigg," vona
Skoromatti. Ja á indjin Skoromatti
ja; ja á en fíotrollagor prins. "Míu
o ánt slot fíottrá ú," sa kunding o ligg
va ja int anettom.

50.

Inga Dahl.

De va en jayard, som gítt út o
jaga i skóðin. Jar anftt an en
gamal gurma, som sa, at le ann
an ska þom tíu ligg for fram, ska
an si síu fofla app i luffu, som
ska slá, om tíu klæssþagg. So þa

un at' an sku skuta en skat ti
app blann foglawa, so sku en fogl
falla nér o de klassplotji, som to
sládiut an, sku o fall i bakka
So sku an ippu foglun o ta ja
o svalg nér e, tols som e va
sku an fá en gullpang, vor mo
an sku vakka. Klassplotji
an ta goscij o de sku vor en an
kappa, so an sku fá, va an sku
öskt sij. Hænn jörd sú o, som to
aintin lá. So gá an sij út ti vor
ijenn o komd ti en slat, o to
an en frþkon o en gamal quinn
i en fönstör. So tækt an fönstör
ja kuta gá a fría ti frþkon,
a to i fönstör. Senn gikk an in o
lijjunt sprök meddom. So sa' hær
Han hær en fogljarta, som a myt
vart, vi sku kuta fönstör fá de av
Flikken laga at an noys i en drukt
sa at an lijjunt skratte. Bæit an
skratte, so komd fogljarta ofan

So fikk an e uten at an vint a'
de allor. So sa' gumman ijenn,
"Han hær en ænskikappa, hur sku
vi fá den av an. Flikken gikk ti
fönstör o sa' so lissu út. So fraga
hær, va an ængsliger övör. Ja
sér en hpgt bærg o sku vilat ti,
men ti slippor inojin andör bor
flugor o mygg, tykt flikken. So
stigor an app o äjör: "Itiz har
mit min kappa, so sku ja ft en
ti app gr bærgi". So itiz an mit
kappa o an de rum va tom
app o de hpg bærgi. Senn full e
en tungor som gr an, so an som
va. Senn an senn sovd, so jænka
an kappa av an o fönstör bakas
ti slat. Hær hær vakka sa' an
at an va allor is lidrajin. Bæit
e va, so komd e to tols frþkrak
liga krak, som sku to livs av an.
Hær tom komd aräsmars, so sa' den
en: "Hær a en flövsoring(?)". So

112
sá den andor: "Han á dý: Ligg"
var dý seinn, "tykt den förtu ijeun"
so rírd Tom int an. Rílt en stund
komd e ijeun tvi andra o den ein
sparka ti an o sá: "Han á dý."
á an dý, sá den dundra, men ligg
láva barn. Ner an stígr app, k
bor en stórr sý o tvi bót an.
Han stígr djúnt app o gíkk
hásta apitun, at sýn sku fört
bót an. Bást e va komd sýn
ti an o sláft an í traigál. Í den
trigálu va de tvi corters kálplan
teriggas. So tvi an ata eina drotta
o at, so bláj an en hást. So at at
den andor rortu, so bláj an rílt
kás ijeun toki som föiut. Í
taíkt an fái sý: Sötu, "áftor oí
jóid toki spítakísl stígr, sku
gönn eí ann sprall at eí stálle
So tvi an eí hyon ata den förtollu
kál o eí ata den andor o mál
saj í gona, so at an int als va

113
föiut mál. So gá an sý ut ti and
atos o gíkk toki toki ti láts ti toki
kál, som an hást. Ner an hást
ti slat, so fraga Tom á an, va an
va fái en bót. Já tykt hást, att an
va utskikkagor ti sölgn út lándu
kál. Tom hást rílt ti kapp ata
háussst o an rágr fört ata de fái
trallagor hyon. So bláj an índjagor
í eí ann eínn ti tala me fíkkon.
Andi tvi som trallpakkan skukto
ka kál. So sku un smaka go
den innan den bláj fást, o bást e
va bláj un fírvandagor ti en hást
o eínn utgálu. Seinn komd tjánn
fíkkon in, o un bláj hífaldor ti kás
app kál o hást in í hámorn. Man
un oka int áltor kall sý. Man smáit
updríndit smak go den go vágur.
So full kálfats go galso o gíkk eíndor,
o un bláj fírvandagor ti en hást. So
lísunn fíkkon ti vánta so lággi
o sá ti kór. Já smáit gá út o eí

var tom a blivi, nar som tom
int komer me nogen tid. So
an: "Lid stilla bora ja ska val ga
Si an foeto hur e a gate till fri
So spht an at sej vi ana fater
la hal bitena, com lo' pa golen
pa de o fode in at fothon. Som
an a ati halu so blaj me en
o fo' ut pa golen. So va tom all
tri' haistor o an to' ut sej o bora
tom alla ticsummas o lior an
en matmas, o lo' at an ska ekp
om tom. Den alata eku faer tri
ganzor om d'edjin ^{strih} o indjinganz
Den millersta ater ska fa tri ganz
strih. o en ganz mat o den yngsta
sku fa tri ganzor mat o indjinganz
strih. Allt nojer dejer komd and
ti karn o annela, at den gambel
hiere a d'ett o at tom andra h
so lessant, at tom svart sku dp
om tom int sku slipp d'et. So
fo' karn autom som laerd o ga

115
ata den riktiga halu at som to
atar. O jo de ratts blaj tom falk
ijenn. So ka fothon an an foelats
o vil ge' at an fogeljarta ti baks.
Men an evora: "De a de munnra, an
e mitt aller dill; ja a t'engt, at vi
sku jista oss." So halst e biollap
o laegger va ja int mettom.

51.

Janga Dahl.

De va engang en konung, som hold
tri synor o an blaj blinder. So skikka
an tri synor ut attom ska for
ti solritji, at dropas ot an. Men
tom blaj jo vatjin i tri ars tid ti
sipa o komd int nogen atans. So
gikk den yngsta in ti faderen ofra
ga, om an ska fa for ti solritji
at dropas ot an. "Hara barn, sa
faderen, "nae sku tu fram, som a

so lita, var int tom a komi, som
ä stora kassan. Så, pappa get
gryggar at maj bara, so för ja, om
kambor ja framme. Färdan ga
o prjtin ga sij i vag. Första de
komd an ti de ställe, ter bopdron
hans va, o ter vida an sij. An
das morin so gik an igunn, so
mott an en gumm ota cumu
ga an. "Hitter vi vadjen ti sol
ritji." "Naj," sa en, "men ja råder
öor alla kråkor. So råpa en alla
kråkor ti, o var tom a komi an
so fraga en: "Hitter vi ti solritji."
"Naj," sa kråkon. "No hitta vi vadjen
ti min snillersta syter," fraga gum
man igunn, "Jo," sa kråkon. "För
dunkar prjtin ti da, sa gumman.
So för tom prjtin, o var an kom
in, sa fraga an: "Hitter vi vadjen ti
solritji." "Naj," sa en, "men ja råder
öor alla gäddor, o so råpa en om
alla gäddor från ån o fraga, om

117
hitter ti solritji, "Naj," svarar tom.
"Hitter vi vadjen ti min ålata cyter
do, sa en. "Jo," svarar gäddan. "För
dunkar prjtin ti da," sa gum
man. "Var an komd ti sa fraga an,
an en hilla vadjen ti solritji."
"Naj," sa en, "men ja råder öor alla
fönar, sa råpa åt alla sinna örnar.
Tom komd o alla, bara en gamal blå
berta. "Hitter vi vadjen ti solritji"
fraga en ota fönaren. "Naj," svarar
tom. So kalla en för den gambl
fönan o fraga ota den, om den hilla
ti solritji. "Jo," svarar fönan. "För
dunkar prjtin ti da. So ga tom
sij i vag, o var tom komd ti, so
lita fönan åt o prjtin för in.
De sa åt stöt enu som an komd
o ter lå en prinsäsa o sovd i sändin
o po bords va ter flaskor o de stö
ti låsa ti va tom sku vora. So för
an ti o jörd at prinsäsan, sa an
komd ti gongor åt vorum. So så an

dröpana o fös o eate sij ps frons
rygg. När tom komd ut ps Sön, so
flög frons nara ti vattus. So frag
an ota pojtin: "Bläj tu rädor o.
"Jo", "lito, sa pojtin. "Ja, so rädor
bläj ja o, när tu soor ene prinsess
föist gongon", sa frons ot pojtin
so flög an äter lito nimmord ti
"Bläj tu rädor o, fraga an ijunn.
lito mör som föit, sa pojtin. So
dor bläj ja o, när ta lä ene prins
son andor gongon. So flög an tride
gongon so lögt at singuara to
i vatukatan. "Bläj tu rädor o
an. So friskräkklit, sa pojtin. So
rädor bläj ja o, när ta lä ene pr
sässan tride gongon", sa frons ijunn
So fford an pojtin ti siit himm.
Ser va gäddon o vanta ps an o
an ti siit himm äter. So va bräkon
tar o fford an den siita gammern
So fös an ti som kaffon kaus
va o to nattkvarter tar. Han va tiff

togor o lä sij ti rova, so or tom
o frifalika flackons kaus. Jan to
dröpana frim kaus o eate gies o etills
So skjuta tom sij himm o smörg
fäddon pzand. När yngsta son
komd himm, so fraga an: "il pappas
pzand bäter äin: "Jo", "sa fäddon.
Men pojtin vil äter smörga fäddon
pzand o nare va smörgat, so orit
fäddon, at e va baro piss o bläj
argor o lat sätu an i fängelos. Ser
sätu an een: "il äs. När si äs va
frangädda so komd prinsässan ti
siglunds me si etot lingsiöär. So
votjin bridd me et etot spärakaus,
som den sku få rida på, om a vor
ti sölvritzi. So bijynt me skuta o
kandjin skikka me äleta som ti.
Han väga int rida ps spärakaus
bara brevi. När an komd ti an,
so fraga an: "il tu vor ti sölvritzi.
"Jo", soora an. "Va jörd tom tar, soor
öllor vaka, brynt äller baka", fraga
an ijunn. "Baka", soora an. "Int

a tu varhi ti," sa' un o bijynt sk
ánnu vörriðar ánnu fönt. So sk
kundin den andra sonu ti, un
vagn an állar ríða þó spárlak
leasa brévi. "It ni vori ti sá
fragn un djinnat, var un sa' an,
sa' an. "Va jorð þu tar, soð állar
byggð állar laka," fragn un. "Byggð"
ra an. "Tat a ni vori ti, sa' un,
bijynt skíta, so at un tängst. sk
nór hela slots. "Nu á de sakst
stakkun, som eitir o tóns," sa' farinn,
farinn o sláyr út an. "Nar þu þu
slapp út o fíkk sá oppfírsaga,"
an sá þu þu þu o ríð þu þu
lakans, so at bitun fólð un, o
vör ti stann. "It ni vori ti sá
fragn un á an. "Jó" sa' an. "Va
þu tar, soð állar vaka, byggð állar
laka? sa' un iðinn. "Soð," sa' un
"Ni á vori ti ni," sa' un, skóna
þu int uninn, so skóna an int
uninn spárlakans állar. So ti
an bost uninn ti sáritji o gift sá

o gift sá tar un an.

52

121
Tage Dahl.

De va en gong en kung, som hót
en álina dóttir. So skun an ríð ti krig.
Men an va ríðit sáðsðr fæð dóttir
sin fíð þu þu, at an int tóðst lán
un þó slots. Han tó o byggð en un-
dörjörðiskor kunnars at en oga' un
mát ti tri árs tíð o tri tjánt fléttor.
o tri sáð kunnarkor. "Nar tri árs va
framgáðda, sa svalt ^{þu þu} þu. Si þu
lánna máta ot þu þu. Stí
vagn tíð bijynt þu duktá. So
kunn tíð vagn o þu þu gráun þu
tátji, o kunnans gráun in þu iðinn
Bátt va va de hál þu tátji. So tó
un o karta út þu dþrappana ot
vargana; kunnans tó un uninn
o gá sá út vagn o skóðin o vint
sáð un un skun gá. So þu þu un
un vullþóðing o fragn áttu den, un

me visst om kungin a koni hinner
från kridji sin. "Den gamblol kungin
blä i gel skajin i kridji, o has finis
sijor kung, o sijt slot, svara vall
körtadgin. Gu vära nu sij, stakka
flikka, vort aka ja tå sädgin, vill
vort es biskeli o vis sij vädgin tå de
slot, sa prinsassan. När me kung
ti kott int me anon råd kora mo
dial tå sij tå kongsiga. Kungin
ögifter, o brida kassa va o laga
po tå me stallebrändgin, so at me
diz toum aka wijas född me korn
stall. Vudi tidu som kistanu salla
laga gummona, som allti ä fulla
fara, po kongsigan, so me va liko
vaker som kungins brud. So sa
toum, at me int aka få säga, at me
va kongsigan, bara at me va kung
brud. "När me kung at po gäl, gäl
ti en fola o sa: Sta, stå tu fola gäl
her a min sälla för kridjas appa.
"Va sa tu min vän, sa kungin. Indjint
tigg, ja tala me min häst, sa kung

123
pigan. So kung toum ti en brö, so
sa me: "Holl, holl tu snåla brö, has sids
tå kungiga korn appa". "Va sa tu min
vän, sa an igern. Indjintigg, ja tala
me häst min, svara me. So säd toum
ätor en bit, so kung toum ti en tall, o
tas va en kukka, som gäl tå talar.
So sa me. "Gäl, gäl tu gäl i din tall,
tu velt int, at kungiga brida a fött
korn po stall". "Va sa tu min vän,
sa kungin igern. Indjintigg, ja
tala me min häst, sa me. So säd
toum ätor en bit o kung ti en korn
o tas va ättor, som sinea korn.
So sa me: "Påras, påras ättor, vort vi
sin, vort kvälde kornbor mistor ja
min". "Va sa tu min vän, sa an"
Indjintigg, ja tala me häst min,
sa me. Sen kung toum ti de gam
bol slot. So sijynt me gräta o sa: "Has
aja drukki bo sijt o vin, me gäl
en bokundor o svin". "Va sa tu min
vän, sa an. Indjintigg, ja tala me
min häst, sa me. So kung toum to

120
hökkan o blij sigda. So last an
en gullkæd pr halen at en, men
kilu to an sölv. Senu finu an
en gullring pr fingra at en, som
sku kom tarifan iten rone. So
red tou kinnu tilåkas, o nar
komd ti, is klad tou a kongs
o klad pr kundsins brud. So sat
kundsins brud i sændin me kundsins
Nar tou lå i sændin, sa fraga kinnu
sa mena tu me de? Nar vi¹²¹ har
bakkan, sa tu: "Hå, lå min fala ge
har a min sáliza fars kongs uppr
Tut va diupkrontur int." Tut tala
ja vogo, sa me. "Nar vi komd ti
sa tu. Hall, holl tu smala brø, har
redot tou konungabæren uppr. Tut
va din fars kung int, va sku tu eiga
"Tut sa ja vogo," sa me ijenn. Me
vi komd ti bakkan, ti som skakka
råpa i talu, sa tu. Göl, göl, tu jft
i din tall, tu vit int all konungabæren
a fftt bæren pr stall. "Hå tu fftt bæren
pr stall tu?" Tut a ja tala vogo, sa

125
"Hur sa tu, nar vi komd ti ennt:
"Påras, påras, antos ar vi en, nar
kvædra kombor mieter ja min. Hå tu
int maj har en? Tut tala ja vogo,
sa me bara. "Nar vi komd ti de gam
bol elats sa tu." Har a ja drukkis
mjøt o vin, me gis a bo kunders o
vin. Nar a tu drukkis mjøt o vin
tu. "Tut, sa ja vogo," sa me ijenn.
No va a gullkæden som ja last pr
halen din, fraga an. Tu læyk brø
o ja tappa den, men kongsigun gittet
bakåtter o en litta full den svara brø
"No ando gullrindin var hå tu den,
sa kundsins ijenn. Den va so fræggis
at nar ja holl i tylana so brøt den,
men kongsigun litta full den, sa
me. Nar kongsigun komd in, is klad
en gullkæden pr halen o rindins
fingra. So sa kundsins: Har a den
ja a fæter me, o den ska ja hå.
So to an liv o den andu o barn
me. O pr de sæts blaj en i stæls for
kongsigun kundsins ginnal.

Inga.

De va en gazgo en prinsessa, som
blaj bortetuligor från London. So
likka hundjin ut i säp, som
far ophi åt en. Säger va sen
i tri års tid o de spridist rygga å
so komd e en kais appi ti hund
o frage, om an sku få far ut
phi åt prinsessan. Han fikk
lås å ti fara. So lå an sāj i en
slup ti sova o slupen fikk
fara vart den vilt. Den fōi ut
sōts o komd ti säp. So tjara an
om an sku få bli matros ombord.
De va rystit brā fōi kaptēn fōi en
matros o dōtt o en fates. Men
sā kārē, "Nar mēnen ā fulla
gās ja från bōl, fart e ā vart
hilet, o so jōrd an o. Men an
hāt rygga āras, so sā kaptēn: "Sā
kan tu fara utan āras". So sā

126
kōm, "Sāt biktōr ja nōgo āras, o as
for an i bātē. Sen an komd i bātē,
so lå an sāj ti sova o bātē fikk ijum
fara vart den vilt. So slō den mot
strømm o tas drō an opp bātē sin
o stjält om den. Sen gikk an opp
ti skōdjē, o tas va en rōvskild.

De va sū som va tilsamans tas, men
e va int kara en himmē. So frage
spōm sen, va an va fōi en kās.
"Nu ā ja sōtōr", sa an. "De ā brā
dō, tykt den andr, vi ā har sū spōd
fōi ut, vi ska slō oss ihōp". Om kvēl
nar tom andr komd himmē, so biktē
an, at an va en sōtōr o at an sku
kam i dēras bōlag. So at tom, men
bātē va, so bōrja tom slōs. Tom
slōgdiet, an tokom som sku få far
ti prinsessan, om tom hāt med
kams gōlos, men at en stum so
fōi en. Andr dās mōom
fōi spōm ti laus o spō o an
fōi ti spōs. Om kvēl nar tom komd
himmē, sa gā an at tom en gulldā.

128
hát o sá: "Í þess a ja summi." Men
int va an út o sva arga; an þá
leara i bátn o rovd. Þou tykt sum
at an va mytji brá; þou a voru
út o summi indjinting. So at þou
o börja sláa iginn líka som frítt,
o lást o va so va en best, e arga
an, vort an a taji vadjin. Andorð
fór þou átor sá. - Si en blíj allti þá
ma, o sáman an fór ti bátn o rovd.
Ov kváldu, var an kombor dimm,
jér an at þou tvá dukator o sva
ja int fátt mytji anen ja ándr vadjin.
Þou andor blíj gláda; si þou a int
fátt indjinting. So at þou o sláa
som kváldu frítt. Andorð dás morin
fór þou út iginn þou sama eitt an
fórt, o var e blíj kváldu so best an
tví dukator mæring, o þou va gláda.
So sama eitt gíkk e tíss an hadd
dukator sáandi dadjin at þou. Ov
áttandi dadjin blíj an himma
sóls o tá hígnt an gá o sí övrt
alt. So fór an o tví app dukkan

129
þou golos. Þar sá an en grandor
hamarðr o gíkk ti o hrappan þou
den o fragu, veni þou bót þar. "Prin-
sáman frá London, þou a blívi bót-
stúgus", sova de inifrán. "Ja á út
stíkkagor frá London o kph sáda
þa an; sá káru. Prinsáman blíj
gládr o komd út frá hamorn. So
þá an alla þággos, som an a jivd
o ánnu mænn tíu, o so ríor þou
nís ti bátn o eitt sá i den. Þar þou
sanna þou sá, so rovd an bara o lít
drív i laun þa en krógorstraum. Si
app fór þou o tví nattkvorters o at
kváldvél. Nu va kaptin o stýrman
þar o, o þou va en apptajiga at þou
sallis ti áta i þou bátn runnena.
Men káru o prinsáman fíkk áta
þa stgoulsbót, o var þou a áti,
sá an undi ein tallark en dukat o
an undi ein tví. Já fíkk þou sí,
all e va bátn falk. Þou blíj same
liáddaga i bátn runnend ti rova,
var þou va so líka. Ov morin

nas an stigr opp, so lægger an
sij ti rova i båten, o bært o va, so
stø baten fast i søps eiden. So lå an
an an sku få følg ma eii litt
stykki. Han fikk løv ti kom
løl o. Jam gá at an eii rejs ti
binda båten fast i søps. Skaffen
ti imit prinsessen o me de som
kåpa tom rejs. Si på sin sk
gå til åts au kappan minas. So
lå an sij ti rova i båten o an fikk
forn vart an vilt. Ti sieta slut
an i laun, o so gikk kærn opp o
stjålft ikull an. So hørd an eii
föi skräkkelit gupelit lats i sköf
Han gikk ti o tå va de en skrädd
o en skömakars, som a vori dpa
i sñ a, som kornabbas me voram
Skreddarn a blivi skylti at skömaka
fås föi eijis halvulur, so ländji
lävt. So gikk kærn ti skömaka
o hitala halvuluna o tykt at tom
sku föilikas o vora i frist o ro. So
tykt skreddarn at an o sku bivi an

131
unns gott tilåts. So gá an at an en
nyer båt o en signål o en saks a en hois
o en sigl o en jömsel o so sá an: "Narta
kornbor ti londons brö, skattu skynd
daj i laun, - si båt i sumpor djinnat.
So gár tu ti en skömakard - si de a
grüvolut bratt i londun, so skräddarn
o skömakars o alla hö brätte. - So ska
tu sijn attu a en vandranti jömsel
o ephor arbets. Tu bihövor int vidars
bara atikka me sigl o skærn me
knivon, so blis e sköplazg, so etom
o minnor. So gár tutekriatton o ijsor
attu a en sköddarjissel, som gár oep
hor arbets. Tu bihövor int lora atikka
me måln o klippa me saksen, so a
plazgi ferdit. So gár tu ti måln
o sijn, attu a en målarjissel. Kærn
jörd som skräddarn bå, o nas en
korn ti londun gikk an djinnat ti
en skömakard. Si stakka an me sigl
o sakis me knivon ein o so hatt an
att skömakars lats sigt. So gikk
an in ti skömakars o sá at alt va

ferdit. "Nu mast vi gå opp ti kunn
ofa bitält, sa skömakaorn. "Naj, sa
kärn, ja mast gå bort lito förest
gikkam ti skräddarn, o mer an kom
so va tas typpakker, o an jöst so am
sät: stakk me nälw o klift me sät
Så gikk an in ti skräddarn o sa:
"Naj, sa kärn, ja mast gå bort lito
förest." So tykt skräddarn
tu mast kom me ti kunn o
bitält. Si skräddarn had int so my
pinner, som an sku bitäl an
"Naj, sa kärn, ja mast gå bort lito
förest." So gikk an ti målam, o må
sati i sändin o grät. Han sku ta' ar
ferdit at kunn ti en bietändor
o had indjin målam. "Naj, sa kärn, o
bättli liti e. So ti an pänsser frim
fikkam o bijgnt strykt opp i tittji,
va hela rummet oalt milat. "Nu mast
kom opp ti kunn me ofa bitält,
målam. "Naj, ja mast gå bort lito
förest," tykt kärn igjen. So gikk
ti skömakaorn, o skömakaorn o an
folgtis opp ti kunn o fikk sin

133
bitälning ota kunn. So gikk an
ti skräddarn o földit me an ti
kunn. Mer an kom ti, so fraga
kunn, va an va ^{för}skor, sa va so
skömakaorn o skräddars. "De ska ja
sija, mer ja komber tride gongom opp,
sa kärn. So för an me målam ti
kunn, gäl o ta to an prinsessens
kappa marig. So fraga kunn in
jenn, va an va för en. "Jö, sa kärn,
"ja ä den sama, runda fräli prin
sessen. "Ä de sant e," sa kunn;
"so kaften o prinsessan säger, äte
va kaften som fräli en." "Be en
kom in bora, so för vi si," sa kärn
igen. Prinsessan kom in o an etz
opp o hoga sig o gå kupper at en. So
to' an an an helen o gussa an oia,
at an va den sama som a fräli en.
So vint an sig ti färdan o sa, ä en
matel göt den edn för kaften, för an
va höteget me liv. So ablivat kaft
en o bättinadjen orietinas o kärn,
sam a litta en, fikk en ti gimel
at sig.

Tuzi

De va en poijtjin, som sku i skolan
men an vilt int gå i skolan. So gik
mödran ti riss o tala med riss at e
baca poijtjin. "Naj," sa riss. Sen gik
en ti eldn o fraga: "Es, vill tu bränna
riss." "Naj," sa eldn. So gik en ti vatten
o sa: "Vatu vill tu elikka eldn." "Naj," sa
vatten. So gik en ti okser o sa: "Okser,
vill tu drikk vatten." "Naj," sa okser.
So gik en ti rejs o fraga: "Rejs, vill tu
stipu okser." "Naj," sa rejs. So gik en ti
ratten. "Ratta vill tu gaa i rejs," sa
"Naj," sa ratten. Sen gik en ti katten o
sa: "Katta, vill tu cit opp ratten." "Jo,"
katten, "kann ja fäs efturjokk." So katten
go ratten, ratten go rejs, rejs go okser,
okser go vatten o vatten go eldn, eldn
go riss, riss go poijtjin o poijtjin ti
skolan.

Tuzi

De va en gong en kung, som gik
it i skidjin o jaga, so mott an en tant.
So fraga tantu, an an sku fa de, som
sker koma imot kungin i portu.
"Jo," sa kungin, si an trött at e sku
var en kunn. Nar kungin komd ti eld,
so komd smillerata prinsessen imot an
i portu. "Oj, oj, min älyckliga bärn,"
sa kungin, nar dotron komd imot.
So komd framtun o skuta en o hatt
en kårer, som an dri at eoj. So skik-
ka kungin it den ästa prinsessen at.
So ba tantu en sate ioj go kårer; an
sku ak en. Nar an hatt en akasot, so
fraga an: "Is tu monstu aka vörigors."
"Naj," sa en, "även int vilt ja aka mer
go den her kårer allor." So fikk en
gå sin vög. So skikka kungin den yngsta
prinsessen it. So ba an en sin ioj go
kårer o so aka an en. So fraga an:
"Is tu monstu aka vörigors." "Naj," sa

en. Han fikk igjen gå inn. So arst
kunderin sikk ut den lille røde dotter
so aka an en frage at tu vunde at
værrigars. "Jo," svarja goggo a ja
aka biter, som de har, svar en. So
an en mærrig o fford an ti en jor
tar som an hatt sin vits. Tar fikk
an int si dæger o iusjen ilo fikk an
ta. Om degana va an borta o an tont
men an natter va an som rikket fel
Den alder eyetron blaj jifter an
an blaj o bjydgos ti brallaps. Han
fikk lars ata an ti fova o. Han seti en
jo kærren o dro an himen mill fova
for jortu, men nar an aka bulta, aka
an svotas koma. Han hakra jo an
an, o en frage, hva en anst. "Ja
mar en annos hær ja anst, men jo
får int vogs ilo, o int sis ja vogs
dæger haller," svar en. Må de an
so bulta an, o so fford an en himen
ijem. - Tri lårn fikk en an en
men tom fford an bost ate hær, som
en fikk tom. So blaj gogget eyetron

137
jifter, o en blaj igjen bjydgos ti
brallaps. Tontu fford en ator ti, men
an aka int få laggos, lara tils an aka
knappra. Måtron a anst tils en
a vori bosta lags i arning at an stal.
o flinta o ruyk. Må de sama som en
hakra, o måtron gå ot en e, so bulta
an. Han anodint ut ti baks, en fikk
int atem tes vogs ala. Nar tom kom
himen sene va de natt, o tom lå
sij ti sova. So slo en ilo, fast en va
strangt fobjydgos, o so mytji fikk en
si, at an va grandor o natter o hatt
stjernos jo bryets. Bait va so to de
elo alt enmens o braun app. So anst
tom to sij ti vanda, o tom får at vori
sij hatt. Alt som en gikk jo vadjin
sa en. Oj vj, tontu min, oj vj tontu
min". So hær en sene ti ilo stils
o tes an gogget lårn enen jo gots
o lakt en natter. So to lårn en natter
o gå ot måtron o så: "Nar mamma
kommer i vjgen upi, so bit i den har,
so får mamma trøit. So gikk en ator

o komd ti den trollgumman. So gä' troll-
gumman at en mat. Han sat maten
bords o lea' en tå o gikk ut löst. So tå
prinsessan smät o kasta den maten
hantjen. "Ä tu äti," sa' gumman, o
en komd in. "Nu a ja äti," svor prin-
sessan. "Mat, var ä tu," sa' gumman.
"Hudi hantjen," svor maten. So gä' en
at en stryk o sku a en ti äta o gikk
ut igen. So tå prinsessan smät o
stappa den i barnen. "Ä tu äti," sa'
gumman, var en komd in. "Ja,"
sa' en. "Mat var ä tu," fröga gumman
i barnen, svor maten. "Ä tu barnen
kommer du i tarmen," tykt gumman.
"Kan du de, kan du vogs nös o," sa' en
en o gä' en tå vallmanspakter.
Den ena va svor o den andra va
Den svor sku en klappa, tics den ena
bli vitor, o den vitor, tics den sku bli
svor. So gikk prinsessan nös ti sja
o tontu va tå, men en komd int
bara en komd in. So för en ti
jöft en at en gikk e utsatta. So kom

139
trollpaktan int gör at en vogs nös,
bara modist slapp bort en. Sen-
komd en ti en smä, o tå modist
en tjona i sja, at en sku för at en
krampor. Han sku modist för app för en
höft bär, o en slapp int ti ätan krampor.
När en komd app för e bär, so va tontu
tå o sa' at en: "Ja, enst jöft daj för en-
nos mitor du bär. Har sku jöft at daj
bär, för du sträffer hund, som ennos
sku bär daj, en int du sku gä bär at
tom. So sku du för smör, tu kommer
ti tå portar, o tom sku du smör, so
klämmer tom int i jät daj. Har sku du
för elagur, för du kommer ti en räs, tå
tom trycker enä bara aingarna. So sku du
elagur at karna, so jöftor tom daj.
So gikk prinsessan o komd ti karna
Tom börja skälla o en gä bär at tom.
So skrik e i skidjen: "Biter i jät en".
"Nä," sa' karna, vi a skälla för so
manga, men indjen a gäti at oss bär,
men en gä." So komd en ti portarna
o en smör tom in en gäti

140
ijinnu tom, so skreik e ijinnu. "Pö
klain ijal un." "Naj," sa portanna,
a stätti har so lændji o indji
smöga ass an, bara un jörðo.
So komd un ti loan, far sam
sana trykka ma armara. "Har
slain ijal un", skreik e atos fann
dji. "Naj," sa karann, "si a trykka
se lændji ma armara o indji
foikaruna rög annu öv, ass lo
nu fös un gä fös ass allt." Sunn
un himun ti kunnjins gäl.

56.

Berättat af Sundman Jundera Skönd

27/10
Bellman va fyddor i Bellman
i Karis o dar ata a han fäte namn
rät. Dom va toua fyddor o den
iäna va lausfickäl o va hyggli
kär. Den andor blie hävriket
or va först o hyggligor, men so börj
han räpa oblie lidertli o dygg

141
ti ana bara hämnor, si han komd
sprucka brä.

57

Berättat af Sundman Jundera Skönd

Ten gorzgo va kunnjin ut orida,
so komd an ti ätt torp o dar va
iän litu pojki ^{o du aläna klund, sa kunnjin} himun. "Naj," sa
Bellman - si de va han - "ja här halv
kös o halvot häst ma. Stgvudörn va
opp o kunnjin ried so nara. "Vor här
du pappi," sa kunnjin: "Han ä o
ljäs snyki ota lito," tykt pojkin.
"Var ä mös," sa kunnjin. "Han ä
o baka toka bryg, som matist i fjöl,"
sova pojkin. "No vor ä broi, fruegn
kunnjin: "Han ä i skögin o jagar ota
juren, som an fös fast, so län -
mos an i skögin, men dom, som
an int fös fast, fös an himun," sa
pojkin. "No vor här du syston din,"
sa kunnjin. "Han ä i lasten a gnatör

ot de som en skatta i fjöl, som
Bellman. "I morgon ska du komma till
mår", sa kungzin, "men int om dög
o int om natten, int naktigor o int om
kläderna pua's int våkandes o int
gåendes. Bellman jörd så o. I guld
tå an en gamal ryttmästare skugg
so tå kan en kätke o en i ena mäst
po vägin o anss po dikis brantw,
håens kadd an po kälkon o ma de
so skuffa kan åfter. Po vägin so hilla
han i en gamal trask o i en dyg
kruka. När an komd te kungzin
guäl, so told dom pua o sticket
lizzas. So sa Bellman, "Sticket o
min kruka o." "Vi här i zgin kapp
säu den i, sa dom. "Här i väl kapp
sa Bellman o gå trasken at dom.
So sticket dom krukan at an o kan
uät app den. I en den dög
Bellman som här var at kungzin

58-70 ej kop 4.

58

143

Berättat af Sundman Sj. Skräddarskay

I en gong o sku ryss kupp i en
holma ata svenska kungzin. Kungzin
sku fua myki pänggar för den holman,
o kan sa i stora fundieringgar om an
sku gis den hållos int. So medfråga
kan sij ata Bellman o kan sa: "Sälz
kara, men war iers mästatat o fudde
pänggar so sij at ryss ska flytt
bort holman härifan.

59.

Berättat af Pihlström Näsby. Sjundri

I en gong som dom i Stokholmen
sku ha toko das spel försij, som
dom sku tuädes alars ti si, konom som
sku vinna, so sku Bellman so ma
o. So vilde kungzin gis at an den
härta härta, men Bellman sa: "Nä,

iärs majistat, ja kuu rid makke
eiä miä o falki kau eäjä, at ja
gäte i undorgong, gie' mu at
iän sänber häit. Huzgin jörs
o, kau gä' den sänsta han häit. O
andor väntä o fuyts at an skua
ma. Si sista elut komd Bellman
o da räpa dom alla, "Väst a de
vari so länzi." "Aj' vaj," sa Bellman
ei kau int trö, kōra byddor, kur ja
havi rouat ti slipp hit mä den gam
häit. Ja ka föiepphi aila tämpot
o mä denkar. So drö han mä skua
iätt tüz. Den andras häitana
ti skägin, sa at Kvistana fleg
lara. O jo sätts vau Bellman den
gongon.

60.

Berättat af Pihlström Ljundia Näsby

So va iän gongso tova herros, sov
myfte Bellman. Den iän sista

Ehristubbe anden anssor Lindelöf. So
fruäga dom at Bellman: "Dor a du
vori mi." "Ja va o skiet pro iän iätti
stikka o toka rävön mä iätti lindilöf,
sova Bellman, o dom kōrana blig
so arga o fōi sin vaj.

61

Berättat af Pihlström Ljundia Näsby

Iän gongso eate Bellman iän i
namms sät o skriet, o kau sät just Brevi
fōnta, so at kungin skue si, nar an
gikk föie. "Va skriver du," sa kungin
"Ja föiepphi skrive iärs majistat namn,"
sa Bellman, "men de vill int gä." "Int
ä de aogo," sa kungin o gikk in o
visu pro iätt flanght papor. Äftor naga
tis, so komd de iän väkharizgi ti kungin.
"Va ä de," sa kungin, "int viät ja ota so-
gontuz toka." Kommer int iärs majistat
ihäz, som an skrie namms sät pro
iätt papor, si Bellman. "Jö, du ä miä
en filer" tykt kungin.

Berättel af Pihlström Sjundis, Näsby

Jen anan gång va Bellman o den
frängpussen pro ien kälka, nei som
föi föi. "Vart ska du me fara", sa
Jo, iers majistat sa Bellman, ja most
gräv frängpussen min, som den ä all
lis tönor. Ja hoi so myki skuldor, at
viät iet vart ja ska tö vagin. "No at v
ä du skyldi, fränga kuzgin. "Tut ä ja
baru at töv", sa Bellman. "At v
sa kuzgin. "Of ypter o väter", vora Be
man. "No iet ä de so myki, vi ika
lysa, so fuos som koma hit, so
ja hitala, tykt kuzgin. Iam lyt i
ypter o väter, o de komd folk som
gruoa katter. - Si Bellman va myki
skyldi. - So blie kuzgin arger pro h
o lausfoviät an. So syftt Bellman
iet gamalt hätskeröv o lä sij ien o
just ner kuzgin ska fara föi. Na
kuzgin komd ti hätskeröv, so atak

man hyon ut. Kuzgin blie arger o lä,
"Jassa, du ä her änds, fast du iet sku
fuos vora i mite rikis. "Tut ä ja i iers
majistat rikis me", sa Bellman, "ja ä
i korpans rikis. "Kuzgin borja skatta
o tö komd tibatks ti sin quäl joner.

Berättel af Lindroos Sjundis Nyby)

Jen ganggo fränga kuzgin ota Bell
man, hoi o som va jäsars sölv alls
mjälkin. "Töu" vora Bellman. "Du
jäger", sa kuzgin, "du ska i aret. So
kasta som Bellman i iett frängslos o
gå at an mjölck o bryg ti smat. Bell
man slo mjälkin i iett brög o sat de vora
dön. Om vora sen komd kuzgin
ti bonom o frängs: "Hoko ä jäsars sölv
allor mjälkin. "Töu", vora Bellman.
Me de sama so stjälft kuzgin mjölck.
häger ikull. "Iku mjälkin om ä vori
jäsars som sölv, sku iers majistat
iet a hoi ikull den", sa Bellman.
"Du hoi ätt". sa kuzgin.

Berättat af Lindroos Sjunde Nykter

Ten gång va de i en präst i
i staden, som int slapp ti präst, va
de va väl. So gik an ti kungin o
bjära at an sku stignen. När an
komd dit, va Bellman där o sa,
an sku moders batur fört, innan
sku slipp in. "No vort ska ja ha
per nu", tykt prästen o blie ängslig
"Nu förs du gå in i de her rummet o
dä", sa Bellman, "men du måst klla
dij först hos äts". När prästen va
näkter, o yppas Bellman dör, o prästen
steg in. Men alla härfygokner va i de
där kamaren, o dom blie so ratta o böja
skrika, so at prästen tukka sin qid at
an slapp int. So sa Bellman, at an
sku komas tilläts andor dazin o ha
hundra riksdalder merrig. So gik
Bellman in ti kungin o sa: "Gå nu
ron". "Hur stö de till nu Bellman"

fråga kungin. "No nu sku de gå
annos", sa Bellman, "men må kiristdomen
i de dälit". "Hä", sa kungin, "kan du
int fåder vä" hållo. Bellman för-
sykt o, men inga komd an längd
som ti. "Tillkomme dit rike" "Nu sku
de gå bara iers majestet sku skriva
början", sa Bellman. No kungin skrie
fo ien pappers bit. "Hei din vilje" o so
skrie an namnet sin pa sama papper.
Nu gik de väl för Bellman ti lara.
So to Bellman o atakt lappan i
fikkam o var prästen komd ga han
den at prästen o fikt hundra riksdalder
för den. So de rätte blie prästen först
i Pöytä.

65.

Berättat af Lindroos Sjunde Nykter.

Ten gång a Bellman jort nogo
tampor i jenn. So to kungin o lars-
först an. Bellman för ti Jummak
o to lita jort himen merrig. So la han

150
sta deudas jorden, som en last av
i stöblana. När kungin såg Bellman
so sov an o så: "Å du har nu igen
din handgj. Int står ja för iers av
gästets mork nu, sa Bellman, ja du
ja danska kungins mork". So vid
han morden, som en last i stöblana
o berättar hur de va för kungin. So
kungin, at an va iin fiffi här o
han komma tillbaka ti häns sitt igen

66

Berättat af Lindsas Sjunde Nykt

23
I en annan gång ska Bellman ha
kalla alla härfryskarna ti hörs o
dom bli arga på honom. So bli de
gång o ransknings o Bellman bli
dömdes ti gäddapp. Härfryskarna
ska sälva o slö honom. So bakka
Bellman sig o så: "Den största ha
ran slua först. Ja akta dom sig
ti slua. Si izzin vilst vara lösa.

151
So de sats slapp Bellman för den
gång

67.

Berättat af Fröben Pulkbath o Sjunde

I en gång som Bellman va token
des hämnare på kungins quäl, so
kand stellsdrängin o sa at Bellman
ska jätta honom. Si kungins bästa
fräster va Sjöker, o kungin a saht, at
den stur ska komma o säga at hästen ska
va dyg, ska kastat i fängelses. "Sägga
ska du va räddas för de, ja gåi väl
o säga", så Bellman. Andor moron va
hästen dyggor, so gick Bellman opp ti
kungin o så: "Ja viét int va den hästen
fielas; den äter int o int dricker den,
int pissa den o int siter den". No den
ä dyg dä", så kungin. "Ja de ta iers
magitet saht men int jag", sa Bell.
man. So de satts gick stellsdrängin
fri.

Berättas af Fröberg Pulkhatta Ljunda

De va iungor i en bånd, som
 förlora himmels sitt jo nogo sätt.
 So gik an ti gubintor o sa: "Ja
 hi' an ja sku koma frä himm
 miti ti baks". Häs du nogo kvit
 o", så gubintor. "Nä int sku ja
 dansa" sa han. "Ja fräja, an
 has nogo kvitans", sa gubintor
 jinn. "No int kan ja dansa", sa
 Si han tröd bara at an fräja,
 an hund dansa. So bliv gubintor
 argor o gå at bän i en tokon i en
 sitappars at bän flytj bara. "Nä
 mast väl börja då", sa han o to
 i en svängom jo gotos. So bliv
 gubintor ännu vörds argor o
 liöd it an. O izga fick bän
 himmels sitt ti baks.

Berättas af Fröberg Pulkhatta Ljunda

De va fän som diela rökknarna
 för i vorden, o ger an a diela hiela
 Finland, so kom an ti Lappis o de
 ä bara härr o moras. So idis int an
 gå ligger bara släkt it i en otu i en
 karas ti färd das o sa jo finsta: "Älkom
 lappu nyt." o das atn ha Lappis fräkt
 it anan.

Berättas af Fröberg Pulkhatta Ljunda

I Ljjo Sallis va de för i vorden i en
 vördinna, som hund tolla. Isen gong
 va hun it an gräsknatten o fljga.
 So lyktas de at länsmen, som bär
 i ren a quäl, va it o joga. Bär de
 va so fljga de i luften bara o do to
 länsmen o skryt. Önn moran senn

154
 so vajja varduinnu sij' so. at
 hiatt' so nitt i luars. So sa la
 man: "No hur a varduinnu au
 süksr i guas va ni fristur". "Ja"
 just ni ier su tusan javol, so
 a jort de, so hur - Si de va hur
 som lausman skipt paa. Ten
 gang ska hur a trola prassgu
 kionna, men da fikk praitu
 fast um o latsu appum ma
 guos ort, o so komd um int
 miis.

66 gåtor (hvorit?) Pg. 187-201
 58 ordstäp (Ljundeå)
 Skr. o. vid kyr. (i Ljundeå) (i Ljundeå)
 III

Gåtor, ordstäp, skrock, m. m.

Samlat

inome Ljundeå, Kyrkelätt och Luga sockna

Sommaren 1891

af Selvin Pert. Lén

reg = kopierad för Folkkultursarkivets folksminnesregister

155

1.

Kors som kronzol po mittu o råvar i
bäggi ändana.

Sor: Ivi stängande kreatur.

2.

Vita fusi o rypte fäns.

Sor: Mun ah tondradu

3.

Käringin gås po bakken o hoi hundra
tjölur po säj, o änds agur råvar

Sor: Hönan

4.

Hingsten springer o lömmarna stös.

Sor: Valtur som simmer i åren

5.

✓ Gabbon sitar i stuvun o hás hundra há
i hegan.

Svar: Stakken

6.

Stakken stár o strömmun gár o tíu
drís um fjóra.

Svar: Náman mjólkur inu

7.

✓ Lítur fogel singglyps sáti i træ fátth
skýpts á junnfurnunlyps útan þú
o bóga, stíktos útan þanna o útan
salt fortarros.

Svar: suón þú trátit.

8.

Va á de rom gár oppi o miés, men úr
hyppis?

Svar: Solen

9.

Va á de rom gár i hypplaven o úr taulla

Svar: Solenhet.

10.

Va á de rom komber má strík o lúst to
varon.

Svar: Hjáten

11.

Manga smúð dokkas dansar i ión jarn-
gróp

Svar: Síter, rom dokka i gylfan

12.

Gu mäda nu māj, som souna frän
dāj. Nu stās de fōi māj, som bōda vā
i dāj. So hēlv an pō bōls, so lēthē
an pō lārs, so knika an ā.

Sor: Korten sounas och gif
ej mat åt kätten, utan
an saken frän fōi de
han askurs, hāppas pō
eggē och rīdes sīn vīg

13.

Va ā de, som int gās i iētē aks
men rums i iēn fālā?

Sor: En trīstās.

14.

Kvartors lōggt ja mēna, stikkēs mīllan
hēna. Drager iit o stikkēs in, tēss om
māggen blīvō trīnn

Sor: matkēden

15.

De komd iēn tunna frän frāmanni
land, iitān laggas o iitān land, mā
tvāi vortōs drīkka i.

Sor: Siggēt

16.

Iēn vortōs lōgt mīllan vortō o kalt.

Sor: Spjället.

17.

O mitt appo. bükön, das börjas
knükön; o mitt i millan lården, das
foiråttas man likön; o mitt riti
das stikker man in.

Svar: När man spinns på

18.

Vår: Där man bost, bliv de störs; lagg
man till, bliv de mindre.

Svar: Häl i gårdsgården.

19.

Vår: Gamal kints o nytt lår alla evs

Svar: Hjärn och istället.

20.

Vår: Titt tra må tils grünen; fyra bö i
vår grünen; sju ungar i vort bö.

Svar: Titt = året, gröna =
månaderna, bö = vick-
korna, ungar = dagarna.

21.

Vår: Ja kamars, ja kamars på hals ja to;
två stien ja skramla; i piiman jader.

Svar: När man smalar på handskarna

22.

Vår: Va i de rum skickar o röjer o int hoi kjerne
o int hals.

Svar: Anus.

23.

De känd ien hörd från gränssida
Int känd an sitta o int känd an stå,
Slapp an ti stikka han känd väl drä.

Svar: Snylen.

24.

Va ä de för ien, som här miön
Som bin här hvar i byn.

Svar: Skabben.

25.

Läks fät fulla mi kättmät o ien skied i
vart fät

Svar: Bilen i hästhefren o...

163

26.

Fult an dägir mi kättmät o tomt
om matten.

Svar: Skon.

27.

Springor opp för bakka o vits för bakka
o här icke skavrlars läkäftor såj

Svar: Skaten.

28.

Va ä de som springor o springor o här
ien ryddor lapp i mure

Svar: Hunden.

29.

Mor stasortvätter sin kutsments of
kombor in ma ein slaggari-slaggari

Sor: Mor tätter grytan och
kastar köttet dit.

30.

Bukt imot bukt o lat de lugga in
gädda.

Sor: Vi man tätter drickstuden

31

Va ä de som ä klövers i böns böns
som böns lölo?

Sor: Besvarat.

32.

Storbiagogor mör o krökryggagor las,
tri hyonlyssa pojkar o ien stiesstov ti
dötor.

Sor: mor = grytan; las = landsteg
somerna = trefaten i dottern
vispeln.

33.

Va ä de som skrikor på om böns vägg
ma löderlapp o löderlägg

Sor: Suppen

34.

Ryddad haloon i vita hättan

Sor: Tungan och tandraden

35.

V Tilllilli ligger under, tilllullulu
ovanpå, När tilllullulu söndran
inggin smier här ti laga tilllullulu
hielt

Svar: Hönan och ägget.

36.

Tic tättningar dräs fispungarna
po fjärtanbär.

Svar: När karlen klös sig
och pring.

37.

Tic rippas dräs po ien fispungarna
övers rippkornbär.

Svar: Se föreg.

167

38.

V Tuna jäs o tuna spjät o fjira hängor i-
hängor o fjira dängor o ien tatters, som
håhåfter stängor

Svar: Hon.

39.

Bön för ti skogin o slas plattan
i jorden.

Svar: Hängjorde är traf.

40.

Tuna gläs o iett cypten, fjira stögar
o ien stong

Svar: Hatten.

41.

För det som i en lappa, komd kinnad
som i en dotter med sadukvaster i säll

Sor: Kåfren.

42.

Så sungen i tungen i i ett kungligt
leo.

Sor: 7 figurer i bakt.

43.

I en liten iengårdar man, som kan i
gå oint stå, men stikker, men an
kombar på.

Sor: Lykålen.

169

44.

I en liten lund, trindor som i en kors,
buffar mellan hvar.

Sor: dunnat som dier.

45.

Ötta fatter o lyra helar, tre hyvar o
trou i lalar.

Sor: För iida på en bakt.

46.

De dygda dräs de ländi öta huckan.

Sor: Kammens, lösen, kungad.

47.

Jén qués o fyra hovar.

Svar: Dyren.

48.

Ligger allti, men bliv aldrig utsläp.

Svar: Stienem.

49.

Ludisudi-läten boppe öors hättas; ludi
som itte fuä, men hadd inga huä.

Svar: Lästkarfren.

50.

Jén liten stien i uikorsien; liden ti
fötter, men als inga ti hien; der ä
dyppa o der ä fyppda o der ä bris men
inga hollap.

Svar: Kyrkan.

51.

Jut ä de ito, int ä de imo, int ä so
under qués bara himmel.

Svar: Jonstret

52.

Uäkorn vit o sadu svart, den som kan,
han svar.

Svar: Rappret och bläcket

53.

Fylles alla tider och blir aldrig full.

Svar: Magen

54.

Hoko tår du för, när under quä
älsor siken i viken.

Svar: Siken en fisk, älsor
en om.

55.

Litu å ja, mätter å ja o utän föll
o när han ja dans i ring, o frunt
kor älskar mig jerna.

Svar: Knapp-målar.

56.

173

Luditapp o skallst hål, smittk-maktk
bakt Larkhål.

Svar: Siken

57.

Ten svartor okspall får in i fänes o
kyfs ut alla ryghudor.

Svar: Ugusropen ok eldskalen

58.

Pippot o prumpot, kyvnyttot o gumpot, här
ypros o int kyfs

Svar: Grytan.

59.

Va a de som här mesta yggas
i baus hus.

Sorr: Sället

60.

Va a de som jfs råj söls i baus
hus.

Sorr: Vaggpringarna

61.

Hjuda sitos i flöjra unoss iite felusgand
gläskäng, der unoss gåi fyrt. fyra goss,
som plätkor mörasgades me atälmsklor
Dann gultkor o gualtkor som trälunda till
hi trängor.

Sorr: ?

62.

✓ Sorster kängor o ryftl dängor, här
yggor o hyfs int.

Sorr: Gryttan

63.

✓ Styrn ryggar o tjuge fötter går i jorden
o ryftkor rötter.

Sorr: Hasfen

64.

✓ Va a de som går längor som vägen
rätkor

Sorr: repen på hummelstörren

65.

Tuuföt satu go truföt. So komu fyg
ok to' iinfät ota tuuföt. So to'
tuuföt truföt o slo'ti fuföt.

Svar: En hark satu på en truf
och hark truf; hark truf
dan hark en hark ok to'
bruf af hark. Hark
to' trufoten ok hark

66.

✓ Svän dräs lin ginam fa all me i
jarnvay.

Svar: Borden, harktruf
skou, sylen.

Kop. W-n

176

Orvtaf (Jumia)

Kop.

177

Nar salu gar mäs, gar Ternstam linn

De gambol präs sa' Forsu om ygls.

Kypp, kypp sa kytklingin, men var
fuss du jängas.

Jannan snös sa Bollströms.

Kipps sa Björns; slua i sa Munkens

178
"Javlas de snüss "sa" Nording

"Ja most skratta", sa bon, man
an vilst svält ijal.

"Syök sita, syök sita," sa bon, man
an komd i rycka kökhan.

"Härt imöt härt" sa fän man kom
skiet ga bärgi.

"De ränsar magan" sa flickan
an fikke twillingar.

Bille ti kvårnen o icint ti kökhan
slippas man färdast himne.

179
"Å han stis" sa tiggeren om
pluåten.

De som vatten jps, skrattas däg
at.

Lugabön kyss me kön, slus att
me rojshon. (Lugabönas häring
af Lugadialekten)

Tigg, tigg. Nu tigger ja bon du
bär pöran, man ja skiet fuor
du fröcan. (Säger åt en person,
man antaget heter an ngt)

"Ja tris de å aeka i luften", sa
skradron man an full med borta

180
"Ett skat mål blir det i alla fall
N, när han sk-t på torget och blif
uppkallad till polis komman.

Wattus ä int vänt för Johanne

Der com gieta ä kundsigt, det
gnaras den.

Wanta so at tra tockor i näran.

De ä dala fogel som sk-r
iigi bös.

Ingin ängeli her, sa bön när
an sprang under koran.

181
Ingin mykt o ingin song; kajsan
bör i Pattersborg.

Int trädor man trädor för snälör;
om int den står still.

"Nummuro iitt" sa fän, när an
kastla lusenman öfver gälden.

Vart tar du kapuln för slatuckom.

Sölv sk-t ijal räj för Johanne.

Fati-mans brugg o riksmans sük-
dön, hyfs brugg.

182
Nu töl de spinnu silki nu. /
nær man er þvengur að vera spáðum

"Ja ska stíktu iðr til Lyrkil o Borgkil
o dyggðens skaltu kærly hælur,
sa Hörkbyggarn, nær an blið arf
þu býðstun þin. (Lyrkil oð Borgkil
þvengur hændu þæg).

Öu int an ska þa vor, ska
kærlyginn a bitu eðal björninn.

Légi kuddinn liggur i diki -
sag eðfjörðum.

Sam man a kladdir a man þadðir

"At ska stíktu me matto" sa þvænginn, nær
an eld kærlyginn me matto eitt.

183
Sam man þadðir a liggur man.

Þart ta du þvengur eðfjörðum.

Líti jöfnar utan þvengur a sam
iðr kærlyginn utan eitt.

De sam man lammur öðr matto
spáður man at þadðir.

De sam int yðga eitt, grætur int
jarta at.

"Aht yðgoun þvengur", sa þvænginn,
nær man fíð i atkan.

"Pissa först," sa bön, när lektors
brunn.

Ju hyggas man stryker katten
soanen, ju hyggas lyfter an den.

Sant sa du stor jägars / säges, när
någon gifves ett träffande roor.

Träkk i oakhann o sk-t i sakt
(När sådestiden är regnig, blir skörden)

Och den som är bps; sinen
föret.

Ta'ti totus, lögmän, för du ärtor

185
Nu ska ja vis, vort I ärtor hyggas yft.

Min dräng hatt o iin dräng o buär
va som lika låta.

De rågnar o de duggar Guds välsign
alla gamla gottor.

De sluo' int iin ti fäntomspömmar.

Nygden kyfs hann i barnen.

"Ti ja a arma maj ti ska ja,"
sa härinnig, när en ska gå ätt
halvann o anftt tonne i lott.

Talen skinner om det regnar,
Gud välsignat sinne ånglar. (Storteds)

219

186
Jfr. om en ulla ällor väl att
man framför sig.

Ättingar här i en ända, men
här för.

När de sällas i tallarna blir de
svårare för allom.

Terik, Terik, ängin grätor, så
i lår o stäng de mator. Eriksdags
den 18 maj anser sommaren börja
då bin alla led stängas.

"De va märkt", sa Jan, när
sua i stöveln.

Så de lårer ska tokan smuga här.

187
Kop. i Luleå skrifts och
5.187-201 msk. 11/2 28 187
Wp.

Skrock och vidersejelse

Kop.

1 Mellan Tomas mässdagen och jul här
ej något större arbete s. bygg, bakning och
strätt förärens. Föreläggas tvätten efter To-
mas mässdagen torstis kläderna ej.

2 För att få veta det kommande årets
skörd tager man en hand full af den
reeligaste kalmen och kastar denna
mot taket. Ju flera sten hörs fast-
nar under takisen desto mera
gröda skall man det följande året
få inbärger.

3 När man bakar julgröten, skall man
sätta en knapp i grytan. Den som får
knappen på sin tallrik, blir fört gift.

4 Julnatten börja alla stäflor och kängor

ställas tillsammans reata mot vägg. neg
 Om i bland dem följande morgon be-
 finnes hafva fallit ned, då personens
 hoves skada det är, under året.

5. Sjunde böra bliwa hela året. neg
 Har något hunnit ned, skall något
 bland husets inbyggare sitta året
 slut afsluta.

8. Äfven på annat sätt kan man
 bli i tillfälle att blicka in i framtiden.
 Man sätter sig förnär af olika
 färger i en kopp, stjälpes omhull denna
 samt tages utan en ett af försmålar
 därur. Af dettas färg kan man
 dan sluta sig till vad som under
 året kommer att hända. Hårois är
 att märka, att rött betyder glädje, rött
 rött, grönt blått, blått horn, gult
 afundrika vänner o. s. v.

7. På juldagen får ingen gå
 ledas eller vishus. Ej hålles nå på
 en dag hvarken stall eller fähus öppna.

Ånundag jul är däremot ett ifrigt
 haggande mellan husets tjänstefolkas
 och drängar, ty den som vinner den
 morgonen, den vinner under hela
 året.

8. Nyårsaftonen utföres en
 sin lycka i smältning af tenn. Man
 ordhåller det smälta tennet uti vatten,
 i det man nämner ^{den} person vid namn
 smältningen gäller. Af tennmattens
 utseende talas man ifrågasättande
 persons framtida öde. Finnas mors-
 artade bildningar på tennet, betyder
 det rikedom. Finnas åter runda
 bildningar är dödsfall att förvänta.
 Äfven på annat sätt kan man ut-
 forska sina öden under det ingångs-
 året. Man gör ut med en psalm bok
 i handen och låter boken falla upp
 af sig själv. Af ordalydelsen i de vers-
 er som fallit upp, kan man finna
 vinkas om vad som kommer att

hinder under året. När det är
en begravningspsalm - döi man,
det en bröllopspsalm - blir man
+ Nyårsnytt för ena ej de
"grattlös nytt", ej kallas tomkändt,
när man ha sagt i handen, för att
skall gå väl under året.

10 Kl. 12 natten mot fastlagsdagen
+ hos ungdomen för att få se sin
man utken ropa sitt roforum
gängen. När hon 9de gången kom
mer till tröskeln, skall fastlagsmänn
vara där och kopsamla och bortför
soporna.

11 I afseende på sjukdomar och
deras botande hyer allmoges
besynnerliga begrepp och vidskeps
ser.

11 Tandvärk botas på många sätt
Eller är att med en sigl eller annat

hvarst föremål pita på det sjuka
stället, till dess att det börja blöda.
Därpå inslås man det föremål hvar
med man pitat i ett väsende träd, på
hvilket det står ofröflyttas. Ett annat
liknande sätt är följande: Man pitas
med en pinne om den sjuka tanden.
Gör tre hvar matsals omkring ett
träd, i hvilket man borat ett hål.
För hvarje gång sättes man pinnen
i hålet och sisten gången lämnas
man den där, hvarpå man igenlås
hålet och aflägnas sig, utan att
se sig om.

12 Värtor aflägnas om
man trötter händerna i den anor,
där huden vis en portstolpe finhet,
eller också bindes om en ulltråd om-
kring hvarje vörta, hvarpå tråden
föres till en spillningskap. När trå-
den har ruttat är vörtorna borta.
Vill man, att en annan skall få

192
de värtas man själf har, ber
man personen i fråga rikna
hvarja de efter en tid äfverfly
på honom.

neg. 13 Bådes betas dörigenom att
man tager bitet af varit och ^{bitet}
på en träbit, hvilken föres till
korsväg.

neg. 14 Skrifles och andra utelag
drifras genom att taga lera
en hållas botten och dömet anslut
de sjuka ställena.

neg. 15 Hicken betas, om man
något, som retas den hickande
kaledes frivinnas den, om orsaken
säger: "ja här hickan, ja här hickan"
Har man dock redan hunnit till
3 gånger, hjälps ej detta.

neg. 16 Halskugg - så på under
af tårna - betas genom att
en grå ullgarnstrumpa om den sjuka
tån.

193
17 Sjukhals betas dörigenom att
man till natten vinn väntan för
tens strumpas kring halsen.

neg. 18 Narannipps (vazel) betas
genom att upptaga fukten från
inniga fäntes och dömet be-
stryka det sjuka stället. En annat
verkamt medel är äfven segsvatten
som smulats i någon födjupning i
en jordsart sten. Man må ej se
den person i ägonen, som är be-
svorst af vazel, ty då får man
den själf.

neg. 19 Orvark betas genom att
smjälta smörsmjöl i det sjuka örat.
Andra medel är äfven stekt lök
och käftspilling, begagnad på sin
omlag.

20 I eld bär man ej spotta,
ty då får man sjuk man. Af
isminna orsak bär man ej låta vatten
i eld.

neg 21 Öfver den plats, där en häst
tumlat, bör man ej gå, ty då får
man sjuka ben. Har man likväl
gått öfver hästvältan, betän att
skrota den, bör man spotta.

neg 22 Spottandet anses vara
säkert medel emot åtskilligt
+ så t. ex. spottar man ^{här} ~~här~~ sig ^{om} sig
innan man torkar sig med en hand-
duk, som man ej anser vara ren.
Har man kommit att häla på
en person, som har skabb eller kl-
da, bör man spotta. Har man
mistat på en annans kufusdet-
ast, bör man spotta i den innan
man rättar den på kufuset.

+ Möter man sig utgåendert på
gatan en häring (hvilket är ett dött
+ fröburt) bör man gå åt väntas och
skryta på häla innan man går
samt spotta 3 gånger. — När man
+ möter och kastar ut första gången

gläds man spotta på kroken
och säga: "åbörjarna, kom och
trinn på min lilla engelst-krok".
Lämnar fisken från kroken spottar
man igen och säger: "båter lyftas
måsta gong".

neg 23 Att förlora mjölktycken är
man särdeles rädd för. Detta kan
dock lätt hindras om man säljer mjölken
+ åt en afundsjukt person. För att för-
kamma detta bör man sätta tre
saltkorn i mjölken, innan man
öfverlämnar den åt köparen.

neg 24 När man känner smör,
hindras det ibland, att det ej blir
mjukt smör. Då är kinnan frigjord.
+ Detta afhjälpes då igjennom, att man
för kinnan till spittningssprosen
utan för fäsket och låter den ligga
där en stund. När man sedan tar in
den och börjar karringen, blir

det smis nog. Man lör därför
aldrig körna, när illa händer
gammor är inne.

Ofta inträffa, att kor
na, utan att man vet hvad de
feles. Då är de fullade af ill-
villiga peremer. För att detta ej
må ske, lör man ha tvärkylfver
fähuset.

Koror omjälken öfver
kommer i elden, händer det, att
hon får sjuket jufver. Man får
aldrig slå kor eller hästar mot
en alruska, ty då börja de jufver
blot.

Det är sant, för vilket man
framför att säker herra iiva
hästar är maran. Ofta kunna
hästarna vara alldeles veta af
melt, när stallkarlen om morg-
nais för att ge mat åt dem. Då

säger man, att maran, d. v. s. elka
människors afundsjuka tankar och
andra åsikter, ridas dem.

När man vill framhålla, i det man
berömmar sigens djur, att man ej vill
det illa, säger man: "Sk'it för sin
tunngs int vill ja kops bort de int."
För att hindra maran att rida hästa-
na lör man alltid kops i stallet en
s. k. marutott, en liten grön, porrs
höstar är till för hörrandra vana.
Dessutom lör man kops bettraker
stuckna i spiltstolparna. Ni upprä-
ka äldre ärgånger af almanaken
eller religiösa böcker lå afven
vara ett kraftigt medel. För att
skydda hästarna mot maran är det
älskade bra att afvenom staldörren
spika böcker och ugglor afvenom
gamla hästkor.

neg. 28 Om en hund flyger äfver ett kom-
land, så Tokeas det.

neg. 29 När hästen är skott, gör man
himmaren ett kors, för att hindra
att taga sken.

neg. 30 När man slutar att slå hö, "klapp"
hässen med brästen - som alltid
för att få söka om taga äggen,
dessa man nio gånger skall slå.

neg. 31 För att en hund skall bli trogen,
bör man taga antingen var från
öra eller fotvete och sätta i den
enat hunden första gången äter
has en.

neg. 32 När asken "dörs" som i fähuset,
blir det dilligt åt.

neg. 33 När ekorren kommer till byn,
så väntar den elströ.

neg. 34 När talgaren söker sig in i hus,
blir det kallt.

neg. 35 När rödgärten (älfageln) kvittrar
i närheten af hus, blir det fullt
väder.

neg. 36 När göken kommer till byn,
bådar den dödsfall.

neg. + 37 När hunden tjuter (ulnar), dö
någon i gården.

neg. + 38 När nyren (urby) köres, sker
en olycka.

neg. + 39 Man får ej sätta vaggan i
relle, när den är tom, ty då blir
barnet oroligt.

neg. + 40 Afsläpps man sig från en
familj, utan att först ha rättat
nes, säges man taga komman
sig.

neg. + 41 Stiges man öfver ett liggande
barn, slutas det genast att barnet

neg. + 42 Man får aldrig stiga öfver ett
+ metepö, ty då försvinner fisketaren.
Har man af misstag gjort det, bör
man genast stiga till baka.

neg. + 43 Man får aldrig taga en katt att
äka, ty katten lider dö af men.

neg. + 44 När katten tvätts sig, bör man
från den till dörren, gås den döri-
från till sängen, blir det främ-
mande, som kommer, vattfräm-
mande, i annat fall ej. Tvätts den
bakre delen blir det långväga
främmande.

f. 44 st

Barnrim

ney

Hvor är det gulbaga, som jag gaff
 dig igår? Katten tog det. Hvar för katten?
 Under karnen. Hvar för karnen?
 Pigan mala. Hvar för pigan? Klappan
 byket. Hvar för byket? Sank i sjön.
 Hvar för sjön? Ören drack. Hvar för
 ören? Klappan snar. Hvar för klappan?
 Snaren snide. Hvar för snaren? På
 hvete. Hvar för hvete? Dufsen glöskan
 Hvar för dufsen? Upp i trä. Hvar
 för trä? Elden bränd. Hvar för elden?
 Vattuet släkt. Hvar för vattuet?
 Rann i sjön,

ney

Hvad gör snipen? Ligger i dörren
 Hvad gör den där? Värper ägg. Hur
 många kullar? Skäpporna fulla.
 "Hoko" för jag - det eyra eller istället

Alfabetet.

ney

Allra barbariska, cornariska,
 dumma, enfalloiga, förlamnade
 generalstora, informanta korna, långa
 mär, näsvisa, ohöfliga, plumpa,
 qvinna, rasande, satans tabliga,
 argasula vardae, Lantigga, ajakt,
 äretösa ömman.

Himla-brevet

45
Detta bref hafves Jesus Kristus
skrifvit med sin gudomliga hand
och med sin engel Mikael med-
sändt. Tågen eder tillvara af detta
bref! Den som gör arbete på söne-
gen, han är förbannad evinnerligt.
Då ni gå till kyrkan må ni icke
granna edert hår, ty det är högfärd.
Du svaga människa lyft upp dina
mörka ögon och se på ditt för-
härade hjärta! När du går i mitt
tempel för att beja om dina synders
förlåtelse, så hos du hett till att
granna ditt hår och upprätta och
byggga din förbannade kropp med
apsensliga grannlöser. Ty saten
får icke behålla sina horn på sitt
hufud för människornas grannlöser.

205
den jag dock hafver skapat till
mitt beläte. Du svaga människa,
lyft upp dina mörka ögon! Vak
upp af en ditt sofvande, hvilket Gud
så svårliga bedräfor sig af. Ty
änglarna i himmelens gråta af
edra syndes och önska, att i bättn
edert sofvande och stora fäneri,
wordommar, trötas och tvedrökt. Ty
jag, Jesus Kristus, hafves detta skrifvit
med min gudomliga hand. Han är för-
bannad och fördömd, som icke tror detta
bref. Men den som tror, han har lyckas
och välsignelses bär i detta och det tus-
kammande. Ja, om icke de fattigas
ropande varit, så skolen I länge se-
dan varit ned-dämpade och det skulle
icke hafva regnat på jorden, och den skulle
icke hafva varit frukt på 130 år till för
syndarnas skuld. Ja, i borden hafva
gifvit allmogen ut af edra gåfvor åt de
fattiga och nödtälta. Och jag säger eder

ännu, att Jesus Kristus hafver skrifvit
 detta med sin hand. Om I icke ämnar
 edes, så skall jag skaffa hvar en och en
 smär, gamla och unga. Därför bedjer
 hjärtat i mitt tanket. Jag säger till
 eder ännu att Jesus Kristus, hafver
 detta skrifvit med sin gudomliga hand.
 Den som detta ^{har} uti vilkens händelse
 vara nu, han är fiskaant som
 detta icke uppenbaras en och annan
 utskrifas och afkunnas det. Och
 om I hafven syndes som sanden
 i hafvet, lif på jorden stjernor
 på himmelen, så skall detta edes
 förläitet varda. Den som detta icke
 tror skall döden dö. Ja, om I icke
 användes edes kan icke en ibland
 tusende på den rätta och yttersta
 dagen blifva frälst. Den som hafver
 detta bref uti sitt hus, skall älska
 eld ingen skada göra. Han skall
 ha bevarad för eldvärden och vatten

nov. Den som bälles minas hat och
 bref, som jag med min ängel Mikael
 utsändt och maanetigen tror, att Jesus
 hafver detta skrifvet till vörning åt män-
 niskorna, och användes sig och älskas
 bättra sitt lefnads och hjälps de
 fattiga, han skall få skada Guds kär-
 het. Ja, om icke de fattigas rop hade
 varit, skolen I längd sedan varit
 nedämpade uti era syndor. Ja, jag
 säger, om I icke användes edes, så
 skall världen icke stå mer än 13
 år, och det skall komma en så stor
 vildhet med hunger och dyrtis, att mä-
 nskorna skall äta ett eget kött och
 folket skall säga: "Hvar skola vi finna
 bröd?" Men om I användes edes, så
 skolen I märka, att den som nu är
 60 år gammal, hans lifstid skall
 förlängas till 100 år. Edes elände skall
 ombytta i glädje och bonen skola glädja
 i moderlifvet. Jag Herren er Gud, säger,

att folket skall glädjas. Ja han är
förbannad tacksam och i själ i behåll
elt, som icke tror att hålles detta brev.
Men den som tror och uppenbarar det, som
hafva tröst och fröjd erinnerligen.

En dylik skrifvelse skall för ank. 20
is sedan hafva utkommit från him-
meln och vänta en ofantligt upp-
seende hos det lättsagade folket.

IV

Ord.

samlade

inom Sjunde, Kyrks lätt och Tunga socknar.

Sommaren 1891

af Selim Perklén

Innehåller 26, s. 209-251; de
öfriga Deponent i L. T. 1927.